

KOVA

S. Rauduva

KOVOJ TU ĮGYSI SAVO ŽIESĄ

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:	ADRISAS:
metams 2.00	1815 Moyamensing ave.
pusmečiui 1.00	Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 21 Philadelphia, Pa. 22 Gegužio (May) 1908 m. Metal IV.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Kas yra socializmas?

VOS tik septyniasdešimts metų praėjo, kaip žodis «Socijalizmas» apsiereiškė draugijoje pačiame pilname savo turinio. Yra ypatų, kurios pamena tuos laikus, kaip tas žodis perskambėjo per dieuraščių špaltas, gąz lindamas poniją, kaip perkunas, iškilus audrai, ir pasveikindamas proletariją, kuriame jis ir apsigyveno, idant stotųsi kunu...

Karolius Marx ir Friedrich Engels pirmutiniai moksliekojo, šiandieninio socijalizmo skelbėjai, pirmutiniai tvirtai apskelbė manifestą: Laisvė, Lygybė, Brolybė!

Be apsirikimo tai galima pavadinti socijalistiškomis pamaldomis ant aukšto civilizacijos kalno, nuo kurio balsas girdimas buvo visoj pasaulėj: «Visų šalių darbininkai, vienykitės!» Tiktai keturiasdešimts metų praslino,

ko, kaip Karolius Marx parašė pamatinę knygą, kliasų kovos knygą, iš kurios pasaulė sėmė medegą prakilauas socijalizmo. Šiandien jau yra įsiplėtojęs tas žodis netik kaipo žodis, menkai turintis svarbos, bet kaip svarbos žodis, turintis savyje tokią galybę, kad karunavotos galvos pradėjo baidytis vien jo ištarimo ir juo tolyn, juo garsyn pradeda skambėti po visos pasaulės civilizuotas šalis.

Prancuzijoje du socijalistai užima gana įžymias vietas pačiam gabinete: M. Briand, laivyno ministeris, ir M. Viviani, pramonės ministeris. Vokietijoje socijalistų skaitlius pasiekė jau tris milijonus; Anglijoje keletas darbininkų partijos narių yra parlamente, Amerikos Jungtinėse Valstybėse skaitlius balsų už socijalistų partiją siekia pusę milijono. Štai tik vienam mieste Milwaukee, Wis., turime dvyliką aldermonų iš

Socialistų Partijos. Visoj pasaulėj yra skaitoma į aštuonis milijonus socialistiškų balsų.

Jegu tie aštuoni milijonai yra ištikro bepročiai (kaip juos kapitalistai vadina), tai reikia pasakyti, kad liudnas pasaulės padėjimas.

Čionai neskaitomi tie piliečiai, kurie balsuoja už socialistų partijos kandidatus, patys neprigulėdami prie partijų, iš baimės, kad nenustotų darbo pabrūke, ant geležinkelio, ar kitoj kokioj vietoj, kur parsisamdę dirba savo pragyvenimui; teipgi neminim tų progresyviškųjų vyrų Prancuzijoje, Anglijoj, Vokietijoje, kurie budami valdiškose vietose stengiasi perduoti traukinių ir tramvajų kelius ir kitus susinešimo įrankius į rankas visų žmonių, elektros ir gazo pajiegą sugrąžinti į visos šalies nuosavybės išdą, kas palengvintų sunkų darbininko padėjimą, sutrumpintų darbo dieną; teipgi nekalbama čionai apie tuos, kurie nejutoms žengia į tą pačią pusę, prie to paties idealo, — kurio socialistai reikalauti reikalauja, — o tokiais yra įtekmingesniejie miestų valdybų nariai ir kiti esantieji valdiškoje tarnystėje. Čionai paminėsim vieną iš tokių pirmiečių, poną Williams iš Vernon — Harcourt, kurs nebudamas socialistų partijos nariu, atsižymėjo savo karštomis prakalbomis šaukdamas į publiką: Klausykite to mokslo, kuris yra skelbiamas lygiai visiems — valdininkams, kunigams, ponams, karaliams ir darbininkams, tas mokslas nuves mus prie geresnės pasaulės — bukim visi socialistais!

Aukščiau minėti aštuoni milijonai tikrų socialistų, tai yra tie kovotojai, kurie balsuoja ne dėlto, kad pasitaikė juos kam nors pavaišint svaiginančiais gėrimais ir prikaltint, kad balsuotų už socialistų kandidatus, bet jie balsuoja kaip pastovūs piliečiai dėl gerovės lygiai visų, dėl kooperatyviško, patvaldiško prakilnaus žmonių gyvenimo.

Ką reiškia žodis «kooperatyviška visuomenė»? Tas klausimas gali išrodyti keistu tiems, kurie nepriguli prie socialistų partijos ir nežino jos programos; dėlto gerai suprantamas socialistams, kurie visur ir visame tą dalyką svietui aiškina, priveddami prie susipratimo. Kooperatyviška visuomenė reiškia tą, kad kiekvienas draugijos narys būtų dalininku visų esančių šalies turtų, kuriuos nekas kitas pagamino, kaip tik darbininkas. Taigi butinai darbininkas turi pasistengti pastoti tos kooperacijos paprastu dalininku, butinai turi priverst susilyginti tuos, kurie šiandien to neapkenčia, stengiasi palaiškinti visus pasaulės turtus tik keliuose aruoduose, iš kurių darbininkas tik tiek gauna, kad nenumirtų iš bado. Turčiai gi turi pasisavinti turtus tik savo vienu naudai, ir apsisatę save tai ginkluotų kareivių eilėms, tai įstatymais, kurie neprileidžia darbininko pasilikti lygiu dalininku tų turtų, kuriuos jis savo puslėtu delnu sukrovė į tuos aruodus. Daugumas ir iš mūsų pačių atsiras, kurie pasakys, kad nieko nereikia turėti lygią dalį su kitais, ir daugumas atsiras tokių, kad liptų teip aukštai, kaip gali, kad nematytų sau paojaus, bet save iškeliant ant aukšto, reikia butinai šauktis kitų pagelbos, kad kiti iškeltų, o tąsyk tie, kurie vieną keldami į aukštą, pasiliks žemai, tai kas jiems liks — prirodymui jau ne-

reikia faktų, juk tai dalykas pats už save kalba. Todėl socialistų tikslu yra nelipt kitiems ant sprando ir nesiduoti niekam kitam užsisėst. Socializmas tai draugiškas kooperatyviškas (beedradarbinis) susivienijimas, valdantis visokią pajiegą. Toks surėdymas įvyks tik tada, kaip proletarų-darbininkų dauguma susipras ir stos į kovą už jį.

(Pagal W.Hard) *Vienturtis.*

Moterų sąjungos reikalai.

(Atsakymai P.Kovui).

I.

«Kovos» 16 N patilpo straipsnis P.Kovo, «Ar skyrium organizuoties», kuriame nurodyta, kad moters, kaip silpnės, privalo laikytis vienybės su vyrais. Man rodos, kad moters organizuojasi ne dėlto, kad šalintis nuo darbininkų partijos (kaip P.Kovas suprato), bet dėlto, kad paimiti dalį darbo nuo jų ir toj dalyj darbuotis socializmo labui. Juk ir P.Kovas pripažino, kad vyrai nedaug tesirūpino apšviesti moteriškės, kaip šeimynos ir visuomenės sąnario, gyvenimą; todėl, man rodos, kad pačios moters turėtų pasišvęsti apšvietai ir kartu kviesti kitas, tas, kurios šian dien tebėra paskendusios fanatizmo gilumoj ir nieko nemato, išskyrus bažnyčią ir savo nuolatinis vargus. Pagal P.Kovo nurodymo šiteip skurstančioms moterims nėra ir nebus vilties atgauti kvapo, kol iš pačių pamatų neperisikeis dabartinė nelemtoji tvarka. Bet, jeigu joms niekas nenurodinės kelio ir jos nesupras iš kur tas skurdas ir vargai paeina, tad iš kur gi joms ateis ta viltis atgauti kvapą ir išsiluosuoti iš dabartinės kapitalistiškos vergijos. Juk jos gal ir šiandienai mielai prisidėtų prie LSS., jeigu joms būtų labiau prieinamai nurodytas naudingumas ir reikalingumas dalyvauti joje. Kodėl vyrų priguli prie LSS. apie 2000 ypatų, o moterų ar yra nors 200? Bet ar gi galima reikalauti, kad mūsų moters lygiai LSS-joje dalyvautų ir atsižymėtų savo veiklumu, jei jos tebėra ant žemesnio kultūros laipsnio negu pirmiau nužengusieji jų draugai kovotojai. Susitvėrus moterų sąjungai, moters kur kas nuosekliau galėtų joje darbuotis ir per tai jos greičiau išmoktų svarstyti draugijos reikalus, ir išmoktų darbuoties josios gyvenime; jos greičiau apsipažintų su savo pareigomis ir tuokart jos bus tikromis ir ištikimomis proletaro draugėmis jo aršioje kovoje už būvį ir ateitį. Man matosi, kad motėrys, kaip auklėtojos kovotojų už laisvę, būtinai privalo išrasti sau prieinamiausį apsišvietimo būdą ir susipažinti su darbininkų judėjimu. Susipažinusi su tuo ji galės įkvėpti savo kūdikiams aižkesnį gyvenimo supratimą ir rengti juos prie didžiųjų žmonijos uždavinių. Aš ir nesuprantu kame P.Kovas mato moterų Sąjungos kenksmingumą; P.Kovas mums to neišaiškina.

Jeigu P.Kovui išrodo, kad tas sumanymas kilo ne iš gyvų ameriniečių reikalų, bet pasiskolinta ji nuo Lietuvos moterų, tad man rodosi, kad galima užklausti P.Kovą, ar susitveria bent kokia pirmieviška darbininkų organizacija be gyvų reikalų toje šalyje, kur ji tveriasi; pavyzdį galima imti tik organizavimosi būdai ar tvarkai.

O. Karaliūtė.

II.

Laikau už pareigą atsakyti ant straipsnio «Ar skyrium organizuoties», tilpusio «Kovos» No. 16, ypač dėlto, kad drg. P.Kovui daugelis dalykų išrodo neaišku.

Neatkartosiu čion visų tų neaiškių klausimų, bet mėgisiu rumpai pabriežti savo nuomonę, kurioje gal išsiriš tie klausimai.

Kad reikalinga moteris organizuoti, tai nėra abejonės, bet taip pasekmingiausiai tą padaryti, tai klausimas, kurį nė darbininkų organizacijos neįstengia išrišti, o ant galo nė nesistengė išrišti, nes esą, «moterų klausimas tai stovi greta daugybės kitų klausimų darbininkų programe», ir gal kada apdirbsime kitus, tai iš eilės prisime ir prie jo, jei rasim jį reikalingu gvildent. O tos kelios — pakysim apie 100 moterų, kurios priguli prie tos darbininkiškos organizacijos, kuri nors savo programe turi įrašius moterų klausimą, neįstengia jį toj organizacijoje pajudinti, nes, abelnai imant, kur kuopoj yra apie 17 vyrų tai tik viena moteris, ir sunku jai vienai išgalvoti kokiu būdu kitas moteris pritraukti prie apšvietos. Per diskusijas ar kuopų susirinkimuose moteriškė, kad ir sumaniausia vis nenorės kelt moterų klausimą, nes tas vyrams laiką trukdytų, ji pati net išpyktų.

Paprastai, jei randasi kokia moteris, kuri priguli prie kuopos ir laukosi susirinkimuose, o gal ir ant diskusijų, tai ar galima vadinti ją dalyvaujančia? Ar ji, geriaus sakant, tik neprasėdi nuolankiai, nesužeminančiai, kol vyrai riša klausimus, jai visai nesuiprantamus, — o kad ji galėtų pritaikyti tuos klausimus prie jos arba kitų moterų gyvenimo arba vargų, tai jai nė į galvą neateina. Drg. P. Kovas tvirtina, kad «skurstančioms moterims nėra ir nebūs vilties atgauti kvapą, kol iš pačių pamatų nepersikeis dabartinė draugijos tvarka», ir kad «neišgelbėtų jų šiandien nė moterų sąjunga, nes jos laiko neturėtų joje dalyvauti, prigulėti, ir ne jomis juk pasitiki Am. Lietuvaitė, kviesdama darbininkes į organizaciją».

Tiesa, Am. Lietuvaitė ne ant jų pasitiki kviesdama moteris į darbą dėl apšvietimo ir pakėlimo moterų iš jų vargų — b e t d ė l j ų. Ir kad geriaus sumanyti, kokiu būdu įbrukti tą apšvietą, reikalinga moterims sudėti galvas į krūvą ir išgalvoti. Nesutinku su drg. P. Kovu, kad vilties nėra ir tt. Apšvieta galinga! Progos ir laiko negalime laukti, bet turime išrast progą ir laiką.

Vėl rodos, kad yra baimė kad «Moterų Sąjunga įkalbės jai (moterei) josios reikalus, kurie vėl uždengs nuo jos akių platesnę apyregę».

Apskritai imant nemanau, kad moteriškės apyregė yra šiandien labai plati ir kad ją vėl uždengtų Moterų Sąjunga. Bet antraip. Moterų klausimas ir reikalai yra platesni net už patį socializmą, kuris yra tik įrankiu dėlei suteikimo progos žmonėms užgandinti savo reikalus. Socializmas nežada jokių stebuklų sulyginime žmonių ir pakėlime jų ant kokio tų aukšto laipsnio, bet tik suteiks lygią progą visiems pakilti, ir tų jo tikslas baigiasi. Toliaus — «kaip pasiklosim, taip išmiegosim».

Nemanau, kad ir sumanytojos Moterų Sąjungos mąstydamos apie moterų reikalus turėjo mintyje kokius tų puodus ar bliūdus, daugiau, negu vyrai, svarstydami apie savo reikalus, turi mintyje spatūs ar kūjus.

Moteriškėi geriaus suprantama žmonijos reikalai aiškinant juos iš tos pusės, kuri jai geriau suprantama, t.y. nuo jos, jos reikalų, darbų ir priedermių laipsniškai iki ant galo ji pamato, kad jos reikalai yra surišti su visos žmonijos reikalais ir tada tik ji prisirengus veikti viešuose dalykuose ant žmonijos labo.

Kitas reikalas dėl atskirios sąjungos yra tas, — mūsų moteris, neturėdamos progos apsišviesti tuluose dalykuose, kuriuos neatbūtinai turi žinoti jei nori išpildyti prideriančiai tą kiltą užduotį pavestą jai nuo pačios gamtos, — tvėrime sveikos — fiziškai ir protiška — žmonijos, perdavime jai dvasiškų spėkų ir išauklėjime dorų žmonių, ne tiek kriminalų, bepročių ir vergų — apsilpusių kūniškai ir protiškai kaip šiandien yra; turėtų kaip savitarpinę nokyklą, kur galėtų apsišviesti daugelyje dalykų, kurie kitokiu būdu šiandien nėra prieinami.

Atskira moterų sąjunga nereiškia, kad moters šalintųsi nuo socializmo, kuris joms daugiau reikalingas, negu vyrams, bet tik toj sąjungoj galėtų savu būdu išsimokinti ir prisirengti prie prisidėjimo prie kovos ne tik drauge su socialistų partija, bet ir su moterų progresyviškomis partijomis, reikalui iškilus.

Kitaip sakant, Lietuvių Moterų Sąjunga būtų tiktai šaka veikianti išvien su kitoms darbininkiškoms organizacijomis vienijančiomis visus nuskriaustuosius dėl kovos už žmogaus prigimtas tiesas.

Am. Lietuvaitė.

III.

Dėlei moterų susivaziavimo.

Daug kartų užtėmijau «Kovo» raštų apie moteris ir jų teises. Bet dabar išgirdau tikrą užmanymą brooklyniečių: sutvert Moterų Sąjungą. Pasirodo labai nenuoseklus rokavimas atskirt moteris nuo vyrų ir sutvert jom sąjungą. Mano nuomonė tokia, kad visiems išvieno reiktų kovot ir jėškot savo teisių, vyrams ir moterims eit išvieno ir jėškot meilės, brolybės ir lygybės. Ir socializmas šaukia: «Visų šalių darbininkai, vienykitės!», nes tik per vienybę galima įgyti galybę.

Bet brooklyniečių kitaip manoma. Jos mano atsiskirt ir kovot vienos be pagalbos vyrų. Bet tokia sąjunga, man regis, kad ir susitverters, tai neilgai gyvuos, dėlto, kad susipratusių moterų permažai.

Mano nuomonė tokia: moters neturėtų skirtis nuo vyrų, nes atsiskyrus nieko negalės nuveikt be pagalbos vyrų; prie vyrų tai ir joms smagiau, tai ir jos truputį pajiegia, o vienos — persilpnos; kad ir yra kokia gerai pamokyta ir apsišvietus, bet tokių labai mažai. Jeigu kurios dabar nenori lankytis į susirinkimus ir apsi pažinti su politika, tai joms bus vis tiek, kad ir moters skyrium turės sąjungas, — vis jų nieks pasirišęs neatves ir negalės priverst, jeigu jos pačios nenorės pasiliuosuot iš po dabartinio kapitalistų jungo.

Taigi, brangios draugės, aš esu tam jūsų užmanymui prie šinga ir negaliu suprast, ką geresnio atneš Moterų Sąjunga už dabartinę Sąjungą visų? Man regis, kad tuščias užmanymas brooklyniečių.

Brangios seselės! Kovokim visi išvien, paduokim ranką dabartinės Sąjungos draugams, nes jų tikslu yra iškovoti ir moterims lygias tiesas; jie šaukia mus prie vienybės. Taigi, draugės, mes nesiskirkim, bet vienykimės; kada mes dirbsime sykiu su vyrais, tai ir jie noriau imsis už darbo; ir tik visi sykiu dirbdami įgysim daugiau pajiegu, tada greit šitą jungą numesim, tada užšvis žmonijai laisvės saulutė.

M. G. Paukščiūtė.

Prie «raudonojo» pavojaus.

NORS jau 12 «Kovos» numeryje nupiešta tą «raudonąjį» pavojų, neduodantį miegot Europos ir Amerikos kapitalistams, vienok, manydamas, kad tokio klausimo kuoplačiausias aptarinėjimas yra reikalingas, vyliuosi, jog ir mano keli žodžiai bus priimti į laikraštį.

«Raudonas» pavojus kilo seniai; jau net viduriniuose amžiuose rodinėjosi raudonos vėliavėlės ir gązdino kapitalistus, kaip tai Anglijoje 1381 m. žmonių sukilimas, 1348 m. Prancūzijoje teip vadinamos žakerijos ir tt. Tas pavojus visados gązdino turtinguosius žmonijos geradarius, bet tuomet, kada žmonės, iškeliantieji «raudoną vėliavą» nebuvo susirišę tarp savęs tampriais brolybės ir savų reikalų aiškaus supratimo ryšiais, neatrodė kapitalistams teip

baisus tas pavojus, kaip šiandieną; todėl ir matome, kad anais laikais užtekdavo jiems tokių paprastų būdų, kaip išdaūzymas žmonių*, arba, kur jų daugiau būta, pažadėjimas kokio nors būtent jų padėjimą aprūpinančio sumanymo.

Šios dienos gi pavojus, nuo kurio purtinasi kapitalistai, atrodo kitaip. Man gali būti užmesta, kad jie jaučia save dar tvirtais, kad jie nepaiso laikų psichologijos, — kad jie, vieton apsaugojimo ir kelių nors atsispyrimo būdų išradimo, mado savo pačias ir nuogas «neogeteras» perfumuose, (buvo neseniai New Yorke atsitikimas, kad milijonierių puoton atėjo daugybė moterų, pusiau nuogų, ir dailiausių jų įmesta į basseiną ir paskui laistyta ant jos perfumas). Teisybė, dar daugiau pridėsiu — jie Paryžiuje ir Londone leidžia dešimtimis tūkstančių į dieną, jie perka savo «neogeteras» auksinius puodus į palovį (M. Gorkij «Motina»), bet tai nėra ženklas jų nepaisymo laiko psichologijos. Jų išgimimas jau atėjo — iš jų rankų išspruko jau vadžios, kuriomis jie bandė sulaukyti naujus vėjus. Jie tą jaučia, ir lygiai jaučia, kad jų viešpatavimui galas prisiartina; todėl tat kai kur gema jų tarpe idėjos visuomeniško trusto, kaip Amerikoje; kai kur vėlei, neatsigrėždami į praeitį, nurodančią, kad «nesustapdysi upės plaukimo» — jie akiai rišasi prie valstybės — monarchijos jėgų.

Laikosi jie, kaip kudukis motinos sejoną, savo apginėjos valstybės, apsaugoja save savo agonijoje. Kad Amerikos valstybė bijosi anarchistų (o anarchistų spalvą ji nori matyti ant kiekvieno socialisto veido, ypač turinčio šokią tokią įtekmę ant minios, ar bandančio prakalbėti į minią suprantamoje ir teisingoje socializmo kalboje) tai matome kasdieną; praneša mums laikraščiai. Linkui Rusijos valdžios, išgėrusios su Survienytomis Valstybėmis dar Portsmuthe garsų «brudersaftą», nedaug tereikia kalbėti; mano nuomone jinai turi dvi tendenciji: apsaugoti savo pavaldinius nuo «anarchistų» (suprask socialistiškų) idėjų, — meilė Rusijos pasiekia savo sūnus net už Atlantiko; antra gi grąžinti juos, ypač kandidatus į Siberiją, atgal į tėvynę. Antrosios tendencijos siekis, man matos, toksai: Rusija geistų, kad jos gerųjų sūnų nuomonės ir jų idėjos būtų skelbiamos Olonecko, Archangelsko Jakutsko ir kitose gubernijose baltoms meškoms.

Logiškas išvedimas gali būti šitoksai: Amerikoje ir Rusijoje valdžia apdraudžia save įvairiais diplomatiškais būdais, o kartais ir nediplomatiškais, teip sakant «stačiai nuo tilto»; Amerikoje — leidžiamai įstatymai link «anarchistų», išvežama juos į uostas, iš kurių sėdo į garlaivius; vaikoma susirinkimus, žudoma darbininkų susipratimo pirmus žiedus; — Rusijoje, žinoma, barbariškoje valstybėje, nereikia diplomatijos: žydų (po jų vardu inteligencijos) skerdynės, kaip Kišiniovas, Odesa, Baltstogė ir tt., skrajojanti būriai, dabar žemsargiai, žandarmerijai suteiktos neapribuotos tiesos ir tt. Kodėl? Valdžia rėmiasi ant kapitalistų, valdžia susideda iš kapitalistų, valdžia bijosi raudono pavojaus, kuris, kai «stepų gaisras» bėga pirmyn, išversdamas pakelėj kapitalizmo stabus.

Juk skęstas greibiasi net už skustuvo. Ir valdžia, kapitalizmo vystyklų skalbėja, susigriebė už skustuvo ir nejančia, kaip jisai pradeda ją žeisti. Aš čia turiu mintyje aptarinėtą jau suorganizavimą Rusijos šnipų armijos. Kas ją suorganizavo? Ne jau gi jie patys? Atsakyčiau — ne, ir vyliuosi nesuklysti: juos suorganizavo kapitalizmas, o suorganizuoti buvo pigu ir paranku, nes, kur-kur, o Rusijoje daugybė yra kapitalizmo tarnų, kurie nemato toliau, kaip savo nosį; o jei ir pažvelgia giliau, tai ne kitaip kaip per kapitalizmo akistiklius. «Stačiai nuo tilto» — tai reiškia kuogreičiau į vandenį; tatau ir su Maskolija. Ji savo siekį pasieks greitai, daug revoliucijos žiedų pasodis šiaurės tyruose, bet ir greičiau, už tat, atsipiaus sau į skustuva pirštus: kaip patyrėme žmonijos istorijoje, kiekvienas aštresnis reakcijos apsiereiškimas iš viršaus gimdo

aštresnią teip sakant kontr-reakciją iš apačios ir šiame atvejyje pagimdo kontr-reakciją ne tik fizišką bet ir dvasišką.

Nė «anarchistų» persekiojimas, nė ištrėnimai, nė carų iš dievo malonės humanitariški pasirūpinimai apie dvasišką jų sūnų sveikatą nesustapdys žmonių susipratimo; anaipol melagystė, t. y. diplomatija, ir politika «stačiai nuo tilto» pati agituoja už žmonių tikrą susipratimą. «Raudonas» pavojus auga, kasdieną eina stipri, kasmetą tvirtyn eina to pavojaus dvasiški muskulai ir nebetoli tas laikas, kada pas pamatus prasidėjusi liepsna apims galingu savo karštumu kapitalizmo rūmo sienas ir pavers jas į pelenus, o iš tų pelenų pasistatys sau «raudonas» pavojus puikius liuosybės namus.

Nereikia mums, draugai, juodų akistiklių, kitaip sakant pesimizmo, nes jam čia nėra vietos. Te jie, mūsų priešai, kasa mums duobes, pakiša mums kojas — mūsų teisingas darbas, visos žmonių jos laisvės darbas ims viršų, — net ir čia neprasas: kapitalizmas, mums koją pakišdamas patsai suklys ir įpuls į mums iškastą duobę. Męs vienijamėsi, o vienybėje — galybė.

Račkauskas.

«Žiburėlio» atsišaukimas į Lietuvos visuomenę.

Iš visur kyla skundos, aimanavimai, jog vargiai Lietuva gyvuos, pargiai varegės geresnę ateitį: mūsų jaunuomenė, mūsų tautos viltis miršta badu... Iš sulinkusių bakuželių skubina ta jaunoji Lietuva šviesos semti. Veržiasi į mokyklą su karščiausiais norais širdyje ir tokias kliūtis sutinka ant savo tako, teip sunkus jos medžiagiškas padėjimas, kad stačiai šiurpuliai ima pasiklausius apie tą gyvenimą ir pamačius išblyškusių veidus mūsų mokslą einančios jaunuomenės.

Baisus išgąstis apima nuolat girdžiant: Jau tas pasimirė — o toks buvo jaunas... jau aną džiova pakirto, o toks buvo gabus, tiek iš jo tikėjomės... Nebliko. Ir teip nuolat.

Štai Višinsko nebtekom, štai Biluno nebtekom... krito, gal už tai tiktai, kad Lietuvos visuomenei visas savo pajėgas atidavė. Ir ta visuomenė neatidėkavos jiems, nebeat tik atsiminus savo pareigas kas link tų, kurie dar tebegyvuoja.

Ta visuomenė gali dar ištraukti gelbstančią ranką tiems, kurie yra jos viltis.

Iš visur kyla balsai: duokite duonos, padėkite mums mokslą igyti, kad galėtume atlikti gerai tą darbą, kurs mums laukia. Lietuvos visuomenė, čia ant lygių laukų ties Nemunu ir kalnuotoj žemaitijoje, ir Jūs, broliai-išeiviai, už jurų marių atsidurę, išgirskite, atsiliėpkite, gelbėkite Lietuvos viltį.

Kiekvienas šimtą kartų matė ir girdėjo, kaip vargsta mūsų mokslą einanti jaunuomenė, bet teip nuolat, teip skaudžiai kaip «Žiburėlini» retai kam atsitinka girdėti. Į mūsų mažą draugijėlę, vargiai gyvuojančią iš snariškų mokesčių ir skurdžių aukų kreipiasi daugybės mokinių, ateina daugybės laiškų širdį plėšančiais aprašymais... Sužinoję, ištyrę matome, kad tai grynčiausia teisybė, padėti reikia, norisi nors kelis reikalaujamus skatikus nusūsti, o čia nėra... Išdas teip dažnai tuščias, nors iš požemių trauk.

Į visą tad Lietuvą šaukiame: gelbėkite savo viltį jaunuomenę! Padėkite «Žiburėlini» gyvuoti, padėkite jam aprūpinti tuos, kurie teip pagelbos reikalauja.

Kiekvienam mūsų įmetus kelis skatikus į «Žiburėlio» išdą neišme elgėtauti, o tuo tarpu į draugijėlės duris nebebarskins veltui pagelbos reikalaujantieji.

Į Jus dabar šaukiames, Broliai išėiviai-amerikiečiai. Jūsų gyvenimo sąlygos laisvoje šalyje šiek tiek lengvesnės, atminti ap-

* 1348 m. mieste Meaux 60 raitelių iškapojo apie 7.000 beginklių žmonių, reikalavusių duonos.

leistąją Tėvynę, atsiliepkite — siųskite aukas «Žiburėliui» kas kiek gali raginkite vieni kitus siųsti. Ačiū Jums tars Lietuva kuomet jos mokslą einanti jaunuomenė nebemirs džiova iš vargo, o dirbs Jos naudai.

Žiburėlio Valdyba.

Antrašas «Žiburėlio»:

Vilnius. Zavalna, N. 13-4

Marija Putvinskaitė.

Russia-Lithuania.

Orchardo titulai.

Neseniai «Kovo» minėta, kad pasmerktas myriop Orchardas, geriausias kapitalistų liudytojas prieš «Vakarų Kalnakasių Federaciją» viršiniukus, Moyerį, Haywoode ir Pettibone, prisipažinęs, buk šie jį papirkę ir jis dėlto užmušęs buvusį Idahos valstybės gubernatorių Steunenberga. Tą syk jo byla, ačiū vienpusiavimui teisėjo Wood ir advokatų, buvo atidėta da kitam sykiui. Gegužės 5 d. jis galutinai tapo nuspręstas mirčiai ir pėtnyčioje, gegužės 15 d., turėjo but pakartas, bet ir vėl tapo atidėtas nuosprendžio išpildymas. Mat advokatai varėsi kad būtų atidėta da toliau dėlto, kad susimylėjimo komisija, kuri gal pakeisti mirties bausmę auzinu kalėjimu, nesuspėsiant per tą trumpą laiką atlaikyt savo susirinkimo. Todėl Idahos gubernatorius Gooding atidėjo nuosprendžio išpildymą iki liepos 2 d.

Kas yra Orchardas? Advokatas Darrow, gindamas Haywoodą, pasakė, kad Harry Orchard yra žmogus, kurs dirbo visokias niekšystes ne savo noru, o tik dėl to, kad kiti jam liepė. Tas satyriškas patėmijimas gana teisingas: jis prie visokių jo padarytų nedorybių prisipažino, bet, — norint kapitalistų valdžiai arba jos šnipui—provokatoriui Mc Parlandui, pinkertonų viršiniukui — toje byloje metė kaltę ant darbininkų sąjungos vadovų, kurie buk jį papirkę užmušti buvusį jį gubernatorių Steunenberga. Tuos vadovus išteisinus, Orchardas gavo visuotinai pragarsėjusio «didžiausio melagiaus» vardą (titulą), nežiurint j tai, ką prezidentas Roczeveltas paskiaus tą jo melagystę teisingo, pavadindamas anuos vadovus «negeistiniais piliečiais», kas reiškia, kad jie nėra tesūs, nors yra išteisinti, o Orchardas yra «geistinas pilietis».

Neminint jau titulų, kaip: kitų kurstomas užmušėjas, didžiausias melagius, ištikimiausias ir pasišventęs kapitalistų tarnas, darbininkų provokatorius ir jų sandoros ardytojas — Harry Orchard turi da šiuos titulus, jo byloje paaiškėjusius: patsai prisipažinęs ukiuinkų (farmerių) prigavikas, avių vagis, vaikų vagis, padegikas, žmogžudys, kurs užmušė įvairiais budais de v n i o l i k a žmonių ir kuris pasikėse užmušti šimtus kitų žmonių, bet nenusisekė.

Argi ne garsus «žmogus» tas Harry Orchard? Nedyvai, kad kapitalistai teip karštai už jį užstoja ir gerbia, kaip geriausių ir vienatinį liudininką priešais darbininkų organizaciją; nedyvai, kad Amerikos respublikinei valdžiai jis yra teip «geistinas pilietis».

Daugiau šviesos.

Draugai! Žiūrėkit, štai, jau švinta;
Jau blizga saulės spinduliai!
Jau tamsios miglos nyksta, krinta;
Su joms išnyks ir mūs vargai!

Daugiau šviesos. Šalyn tamsybė!
Tai skleiskim mokslą ir žinias...
Daugiau šviesos! Ateis lygybė...
Ir žmonės laisvę sau atras!

Draugai, šviesos ir maisto protui,
Naujas gimdykime mintis:
Jos mums padės aršiaus kovotų,
Gaiivs nuvargusias širdis!...

Šviesos, draugai, šviesos mums reikia:
Šviesa pasaulį surėdys...
Su ja dvasia ir kūnas, veikia;
Jinai mums laimę pagimdys.

Lietuvaitė.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Portugalijos karalius, kurs, kaip buvo neseniai pranešta, grėsė visiems pirmėiviams ir respublikinių partijai, kad panaikšias visai konstitucijų ir įvesias diktatūrą, jei anie nenutilsią ir neliausia reikalavę permainų bei kėlę jo tėvo plėšikiškus darbus, — dabar jis pats nusileido: gegužės 6 d. parlamente prisiekė ant konstitucijos, kad ją jįsai guodosias, kaip savo katalikišką tikėjimą. Mat pažanga vis viršų ima ir priverčia nusileist karalius.

Anglijos ministerių pirmininku, mirus Campbell-Bannermanui, aprinktas Asquith. Jis vadinasi liberalu, bet liberalų partija jo nepripažįsta savo vadovu, nors širdyje pritaria jo jieškiniams, kurie gana konservatyviški. Jo vienatiniu dievu yra nuosavybė, — kaip rašo «Chicago Daily Socialist» korespondentas. Jis tolokai nuėjes nuo demokratiškumo.

Indijos Anglijos kariūmenė, pradžioj gegužės mėnesio, tikrai kazokiškai pasidarbavo afganų sukilime: išmušė i 300 afganų, o ių pačių krito tame dideliame mūšyje tik 60 žmonių.

Amerikos Jungt. Valstybiu valdžia nuginklavo Filipinų tautą Moros, kurią neseniai su savo kariūmene — kardu ir ugnia — nuramino. Nuginklavimas eina be sunkenybės. Liaudis vėl liko paskandinta skurde ir krikščioniškai pagoniškoje tamsybėje.

Rusija. Dumoje atsitiko maža komedija. Finansų ministeris Kokovcev sykį pasakė dūmoje: «Aėiu dievui, kad mės Rusijoje neturime parlamento». Dūmos prezidentas Chomiakov, pamislįjes neva, kad tai neteisybė, smarkiai kritikavo ministerį ir ištare gailėstį, kad jis neturis teisės užginti jam, ministeriui, tokius išsitarius. Po to ministerių pirmininkas Stolypinas pareikalavo nuo Chomiakovo atšaukt tą savo eimanavimą. Dūmos pirmininkas, pasiteiravęs su visų partijų vadovais, atsakė, kad neprivalas atšaukt. Tada Stolypinas pažadėjo atsiskakyt nuo savo vietos, kadangi jo garbė per tokius atsitikimus esą daug turėtų nukentėt. Tas pagrasinimas padarė «gerą» pasekmę: Chomiakov atšaukė savo žodžius. Valdžios šalininkai ir visi «susitaikėliai» labai giria šitą Chomiakovo pasielgimą.

Karės ministeris janarolas Rudigens ir atstovas Zanislovskij karštomis savo kalbomis dūmoje šaukė, kad žydai būtų atstumiami nuo

kareiviavimo, nėra jie, būdami kareiviais, vedą pragaištingą propagandą prieš valdžią. Atstovas Krupenskij, bajorų vadovas, įešė, kad žydai būtų atšalinėti nuo kariumenės, o į to vietą jiems uždėt tam tikrusi mokesčius į invalidų fondą. Žydus karštai apgynė kadetas Rodičevas, nurodydamas, kad Anglijoj esą gerai atsižymėję janarolai ir admirolai, pacinanti iš žydų.

IŠ PARTIJU GYVENIMO.

Panevėžio apskričio konferencija.

19 (6) balandžio atsibuvo Panevėžio apskričio konferencija. Konferencijoj dalyvavo tik 10 atstovų ir 1 svečias. Iš pranešimų pasirodė, kad darbas apskritij apiro, nes stoka buvo organizatorių. Toliau pasirodė, kad Upytės apielinkėj pradėjo lankytis koksai tai anarchistas. Tas anarchistas daręs susirinkimus, kalbėjo prakalbas, norėjo išgauti nuo susirinkusiųjų, kas priguli prie vietinės kuopelės, o teipo gi prižadėjo už pinigus užmušti kai-kuriuos dvarininkus. Teip, už galvą dvarininko Eidrigevičiaus reikalavo 20 rub. Tamsiems valstiečiams patiko, kad lengvu būdu gal atsi-kratyti nuo dvarininkų, o paskui gal ir žemė pereis į valstiečių rankas. Bet pinigų duoti nedavė. Toliau iš pranešimų pasirodė, kad žmonių ūpas ne teip labai puolė ir kad daug yra valstiečių, ką prijaučia socialistams.

Iš nutarimų prie svarbesnių galima pridėti tą, kad liko nutarta, kad ir sodžių kiek-galėdami rūpintųsi švęsti 1 g. šventę, o teipo gi, kad įsteigti Kauno gubernijoj kokią nors šelpimosi draugovę.

Teipogi konf. pavedė, kad Ak. pasirūpintų surasti žmogų, kuris apeitų ir sutvarkytų visas kuopeles.

Z. A.

Gegužės 10 d. nedėlioj prasidėjo Lietuvių Socialistų Sąjungos susivažiavimas Philadelphijoj (Pa.). Deleгатų buvo 44. Susivažiavimas pabaigė savo svarstymus seredos vakare, geg. 13 d. Susivažiavimą atidarant «Revoliucionierių Choras» padainavo Darbininkų Marselietę («Atsisakom nuo senojo svieto»).

Tą patį nadėdienį prasidėjo anglų Socialistų Partijos susivažiavimas Chicagoj (Ill.) teatre «Garrick». Deleгатų suvažiavo iš visų Jungtinių Valstybių kraštų per 200. Susijungusieji chorai, susidedanti daugiau iš moterų, pradėdant susivažiavimą padainavo Marselietę. Po tam vardu vietinės organizacijos drg. Fraenckel sveikino susivažiavimą, prašydamas jo, kad atleistų miesto majorui, jog jo čia nėra. «Chicagos miesto raktų duoti jums mes da negalime — sakė jis, — bet dėlto majoras mielai duotų jums raktus tikslai... nuo kalėjimo. Nelaimė, vienok, kad mes per daug turime darbo ir nēr kada pasinaudoti taja jo malone». Toliaus ėjo trumpos prakalbos, kurias sakė: Wanhope, May Wood Simons (moteris), M. Hillquit, John Spargo. Pirmą posėdį visuomeniškas sekretorius Barnes atidarė pusėj po 12 val. Pirmos sesijos pirmsėdžiu išrinktas drg. Hillquit, žinomas rašytojas, nurodė, kad kiekviena svarstymo minuta atsieinanti 5 dol., todėl kuris delegatas kalbės 10 minutų, turis atminti, kad partija už tą jo kalbos laiką moka 50 dol. Dėlto jis šaukė delegatus kalbėti trumpai ir aiškiai išsireiskiant.

Šiame susivažiavime kilo pirmiausia svarbus, beveik naujas, klausimas apie ūkininkus ir ūkės darbininkus, kurių draugovės smagiai išbujojusios ant socializmo pagrindos.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Kaip kunigas didina savo parapijų skaičių. Kaukakee, Ill., lenkų katalikų klebonas Kowalewski išrado būdą, kaip padidinti savo parapiją. Minėtam miestelyj buvo streikas, kur dalyvavo daug lenkų. Kunigas ėmė atkalbinėt žmones, kad nestreikuotų, nes esą jis pasistengsiąs, kad ir teip uždariai pakilsią. Lenkų dauguma liovė streikavę ir streikas nupuolė. Sugrįžus į darbą ištiesų uždariai pasirodė didesni, bet, darbdaviai nė vieno streiklaužio nepriėmė be kunigo Kovalevskio kortelės. Lenkai darbininkai urmu iš pabrinko eina pas kunigą pasiimti tos kortelės. Bet čia vėla netikėta kliūtis: jei nori gaut kortelę, turi priklausyt prie parapijos ir užsimokėt 10 dol. metams. Teip atsakė kun. Kowalewski.

Šita tvarka jau užvesta keliuose pabrinkuose. Iš kai-kurių ta po išvaryti lenkai darbininkai dėlto, kad nepriklauso prie parapijos. — (Iš «Kur. Tygodniowy», Milwaukee).

Kūdikiai boikotuoja mokytojas. Chesteryj (Pa.), kaip žinoma eina strytkarių streikas, gana smarki kova darbininkų (konduktorių ir motormonų) ir karų kompanija, kuriai padeda valdžia. Streikininkams beveik visi žmonės simpatizuoja. Ir maži kūdikiai už juos užstoja. Gegužės 10 d. metodistų-episkopalų bažnyčios vaikais, lankanti nedėldienio mokyklą, sustreikavo, boikotuodami vieną savo mokytoją, kurios vyras palioves streikuot sugrįžo, kaip streiklaužys į darbą. O kitą mokytoją matė važiuojant karu, dėlto Fifteenth Street mokyklos vaikai jai pasakė, kad ryto ji galint neateit jį mokint.

Niekdarystėjų kilimas. Kriziui einant smarkyn ir niekdarystės sykiu didinasi. Bufalo mieste (New York valst.) iki šiol nuo 1 d. vasario įmesia į kalėjimą 351 prasikaltėlis, o pernai per tą patį laiką buvo tik 86 kaliniai. Dauguma prasikaltėlių sėdi kalėjime už užpuolimą ir apiplėšimą traukinių. Iš 351 kalinių tokių yra 60 nuošimčių (60 iš šimto). Teisėjas Abbott už tai kaltina geležinkelio valdybas, kad tos negerai, esą, prižiūri vagonus, tai girdi, atsi-randa tiek daug vagilių. Tai ir čia mat išmanymas! Teisėjas nepaiso, kodėl pernai daug mažiau buvo tokių vagilių, nors priežiūra tada buvo menkesnė, negu šimet. Daugelis iš tų piktadarių, sugavus, buvo pusiau įbadėję, neturėjo nė prieglaudos, nė duonos kąsnio. Sako: «Vargas žmogų mokina». Taigi jis ir vogt mokina.

Iš moterų gyvenimo ir judejimo.

|| *Smarki moterų teisių apginėja.* Škotijoj mieste Dundee viename pabrūke buvo parengta prakalba, kurią turėjo kalbėt garsus kalbėtojas pirklybos ministeris Churchill (jis norėjo kalbėt su tikslu, kad vėl galėtų likti toje pat ministerio vietoj). Keliolika minutų prieš atsiradimą Churchillio, stoji priešais darbininkų minią mergina Maloney, viena narsiųjų kovotojų, ginančių moterų balsavimo teisę, ir pradėjo aiškinti susirinkusiems, dėl kokių priežasčių jie turėtų neklausyt Churchillio. Tarp ko kito ji nurodė, kaip svarbiausią priežastį, kad jis parlamente, savo vienoj prakalboj, biauriai apjuodinęs sufragistes (kovojančias už balsavimo teisę).

Darbininkai, atsiradus Churchillui, iš syk nieko prieš jį ne-veikė; tai matydama Maloney išsitraukė iš jo plosčiaus bugnelį ir ėmė bugnyt tolei, iki garsusis kalbėtojas, negalėdamas to jos bugnelio balso užrėkti, susigėdęs ir įpykęs arsitraukė nuo kalbyklos.

|| *Socialistę žmonės renka į miesto tarybą.* Į Paryžiaus miesto tarybą

rybą (Prancūzijoje) renkant narius gavo didelę balsų daugumą socialistų kandidatė mergina Jeanne Laloe. Ji gavo 900 balsų, kuomet jos oponentas, Paul Escudier, gavo tik 350. — Bet pagal įstatymus moters negali gauti miesto taryboje vietos. Todėl ji, — jeigu negausiant vietos, — ketina atsisaukti į teismą ir, jei reikės, užklausti valstybės tarybos. Įstatymai mat stačiai neuždraudžia moterims taryboje dalyvauti, bet nėra to papročio, tai sunku persilaužti.

|| *Norėjo užmušti Rooseveltą.* Louisvillės mieste Kentucky valst. (Amer.) gegužės 11 d. ant vienos geležinkelio stotie tapo areštuota gražiai pasirėdžius jauna moteriškė, Miss Carrie Ade, kuri buvusi pasiryžus važiuoti į Washingtoną ir «užmušti prezidentą Rooseveltą». Ji paeina iš New Rochelle, N.Y. Čia pirmiau tarnavusi pas Mrs. Hugo Ziegfield, kaipo virėja, o paskiaus pateko į sumišėlių ligonbutį, iš kur pabėgo.

|| *Grapienė rengiasi agituoti už socialistus.* Anglijos grapienė Warwick, žinoma kaipo narsi kovotoja už socializmą, atvažiavo į Ameriką su tikslu vesti agitaciją prieš rinkimus. Rugpjūčio mėnesyje bus surengtas Ohio valstybės mieste Bellefontaine didelis mitingas, susidedas, kaip spėjama, iš 15 tūkstančių negrų; — čia Warwick kalbės, rodos, pirmą prakalbą, su tikslu, kad žmonės rinktų į kongresą socialistus. Ji parašė laišką vienam socialistų kandidatui, E.G. Whartonui, kad už jį pasakysianti 12 prakalbų įvairiose 8-to distrikto vietose. Grapienė Warwick tikisi, kad per ateinančius rinkimus bus išrinkta į Amerikos parlamentą (congress) ir socialistų atstovų, kurių iki šiol da nebuvo nė vieno išrinkto.

SANJUNGOS REIKALAI.

IV Susivažiavimas Liet. Soc. Sąjungos Amerikoje.

Buvo atlaikytas gegužės 10, 11, 12 ir 13 d. Philadelphiaje. Susivažiavimą atidarė LSS. sekretorius drg. P. Dubickas, trumpai pranešdamas apie Sąjungos gyvavimą. Potam buvo peržiūrėta delegatų mandatai; pasirodė, kad pribuvo delegatų 43 iš įvairių miestų.

Tvarkos vedėjais pirmai sesijai tapo išrinkti J. Šukys pirmasėdžiu ir A. Purvis pagalbininku. Raštininkais (visam susivažiavimui) — F. J. Bagočius ir A. Bernotas; presos komitetas — Antonov, A. Stanelis ir A. Žagaras; maršalkomis — J. Stirbis ir S. Andziulaitis.

Iš svarbesniųjų veikimų yra — ištyrimas incidento su 13-aja kuopa ir sugrąžinimas jai tiesų; teipgi suvienijimas perskilusios I-mos kuopos; toliaus nutarta nupirkti mašinos. Tam reikalui draugai prizadėjo suskolinę apie \$ 200, o drgg. J. Merkuševičius ir S. Danilavičius paaukavo po \$ 10.

Apsvarstęs balsavimo būdą susivažiavimas išrinko komisiją sutaisyti blankų nominacijai Sąjungos veikėjų, kuriuos nominuos ir rinks per referendum patys LSS. nariai. Teipgi viens iš svarbesniųjų atliktų darbų Sąjungos, tai — išėmimas čarterio.

Sąjungos veikėjai ir zeceriai apsiėmė už mažesnę algą dirbt iki bus išrinkta nauja Sąjungos administracija.

Naujai išrinkti viršiniukai užims savo vietas nuo 1 d. rugpjūčio.

Presos Komiteto narys *A. Stanelis.*

PROTOKOLAS

IV Susivažiavimo LSSA. Atsibuvusio 10, 11, 12 ir 13 d. gegužio 1908. Philadelphia, Pa.

Sesija I.

1. Susivažiavimą atidarė centro sekretorius, drg. Pijus Dubickas, su trumpa prakalba į susivažiavusius draugus, apreikšdamas svarbiausias Susivažiavimo užduotis.
2. Priėmimui mandatų nuo susivažiavusių delegatų išrinkta drgg. J. O. Širvydas, A. Stanelis ir P. Norkus, o draugės P. Pricevičiūtė ir A. Velykiūtė prisegimui delegatams ženklelių.
3. Delegatai pribuvo nuo sekančių kuopų:
  - 1 kp. A. Philadelphia, Pa.: 1. A. Sirutis, 2. Ig. Bičkunas, 3. A. Žagaras, 4. K. Velykis, 5. O. Leonavičiūtė, 6. A. Velykiūtė, 7. A. Bernotas;
  - 1 kp. B. Philadelphia, Pa.: 8. J. Stirbis, 9. J. Savickas, 10. A. Baltrušaitis;
  - 2 kp. Scranton, Pa.: 11. F. Živatkauckas;
  - 6 k. Pittsburg, Pa.: 12. F. J. Bagočius;
  - 9 k. Wilkes Barre, Pa.: 13. Dr. J. Želvienė;
  - 11 k. Newark, N.J.: 14. A. Stanelis;
  - 13 k. Philadelphia, Pa.: 15. J. Gaigalas, 16. V. Preikštas;
  - 14 k. Baltimore, Md.: 17. P. Grinius, 18. P. Glaveckas, 19. J. Bulota, 20. J. Denkevičius;
  - 15 k. Minersville, Pa.: 21. J. Kavaliauckas;
  - 19 k. Brooklyn, N.Y.: 22. V. Račkauckas, 23. J. Šukys, 24. J. Šaltys, 25. J. Grinius;
  - 28 k. Shenandoah, Pa.: 26. M. Kapočiūtė, 27. J. Rudiminas, 28. M. Vakraina;
  - 31 k. South Bethlehem, Pa.: 29. P. Berūkštis;
  - 34 k. Waterbury, Conn.: 30. P. Pricevičiūtė, 31. B. Malinauckas;
  - 42 k. Easton, Pa.: 32. J. B. Jusaitis;
  - 45 k. Pasaic, N.J.: 33. P. Norkus;
  - 46 k. Mahanoy City, Pa.: 34. J. Merkuševičius, 35. V. Žemaitis, 36. J. Buragas;
  - 52 k. New York, N.Y.: 37. A. Purvis, 38. P. Narvydas, 39. M. M. Račiūtė;
  - 68 k. Chester, Pa.: 40. J. Ankštakalnis;
  - III. Rajono: 41. Marija Olyta;
  - V. Rajono: 42. V. Narijauckas, 43. S. Danilevičius;
  - VI. Rajono: 44. A. Antonov.

4. Iš kilo klausimas, būk rajonai, kurių kuopos tur Susivažiavimą delegatus prisiuntę, neturi tiesos delegatų siųsti; bet pagaliaus užtėmyta, jog rajonų atstovai atstovauja vien tas kuopas, kurios dėl kokių tai priežasčių neturi savo atstovų.

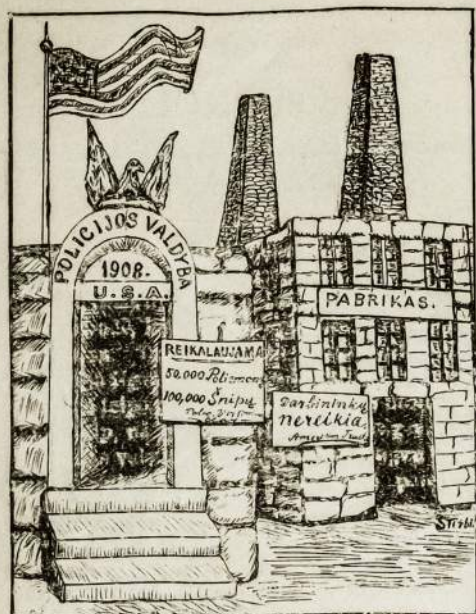
5. Toliau sekė rinkimai Susivažiavimo vedėjų. Pirmininku, kurs Susivažiavime bus kas sesija renkamas, buvo aprinktas J. Šukys, o jo pagalbininku A. Purvis.

Sekretoriais, visam Susivažiavimui, tapo aprinkta I. F. J. Bagočius, II. A. Bernotas.

Į presos komisiją įėjo A. Antonov, A. Žagaras, A. Stanelis. Maršalgoms gi drgg. J. Stirbis, S. Andziulaitis.

Sesija užsibaigė ant 1.30 ir delegatai išsiskirstė ant pietų.

P. Dubickas.

Pabrikas ir policija krizio laike.

DARBININKŲ VILTIS IR DARBAS 1908 METAIS.

Su dideliu nekantrumu laukia darbininkų minia, ką gero duos šie 1908 metai. Sumenkėję ir išblīškę nuo per daug sunkaus, užmušančio fizinis ir doriškas pajiegas darbo, dar neužmirštoje praicityje, jie stovi dar blogesniame padėjime bedarbės laiku. Abejingas nieko gero nežadantis rytojus, spirte spiria darbininkus laukti netikėtos pašelpos, kad ir «nežinia iš kur». Ne vienas iš tų aukų krizio, bedarbės ir kitokių nelaimių ar atsitikimų, kurių ant biedno darbininko sprando niekad netruksta, prispirtas ir paskutinius savo turtelius, surinktus geresniuose laikuose, nustoja, besi baladodamas po platų žemės skritulį, kaip tas amžinasis žydas, bejieškodamas geresnių darbų. Visi išsizioję laukia sugrįžtant praėjusios gerovės. Jau ketvirtas šių metų mėnesis baigiasi, o vienok iki šiolei da nieko panašaus į mus svajones neišsipildė. Visose Jungtinėse Valstybėse dar tebeskamba nelinksmas darbininkų šauksmas: «darbo!». Jeigu vienoje vietoje atsidaro kokia dirbtuvėle, tai kitose vietose dar daugiau uždaroma, arba sutrumpinama darbo laikas. Dar ir iki šiolei dirbančiose dirbtuvėse, vieton pakelti užmokestį, numazi m jį keliais ar keliolika nuošimčių. Darbininkų pasitikėji

Sesija II.

1. Apėmus vedėjams savo vietas, pirmas, klausimas priimtas apsvarstymui, buvo incidentas skilimo į dvi frakcijas 1-mosios kuopos LSS.

Abipusiški pasiteisinimai prieš susivažiavusius delegatus ir skundai bei užmetinėjimai tęsėsi per visą sesiją, bet kadangi Susivažiavimui tas klausimas nebuvo ganėtinai aiškus, tai prie išrišimo to klausimo bent kokiame pavidale negalima buvo prieiti. Buvo paduoti įnešimai abiem frakcijom susitaikyt ir darbuoties vėl išvien. Abipusiškos susitaikymo išlygos buvo statomos, bet jos nebuvo priimtos ir klausimui neužbaigtam dar esant, sesija buvo užbaigta 7.30 vakare, nutarus susirinkt III sesijon 8 ryte.

J. Szulcys, A. Purvis.

Sesija III.

1. Atidarius sesiją ir išsiskus delegatų vardus, sesija prasidėjo rinkimu vedėjų, kuriais tapo išrinkti drgg. J. Šukys, jo pagalbininku V. Preikštas.

2. Pirmasis sekretorius pranešė, jog protokolas praicity sesijų nežinomu būdu dingio nuo kitų raštų, ir joki pasistengimai jį surast buvo nevaisingi, o kadangi reikalai pirmųjų dviejų sesijų buvo visai trumpi ir lengvai atmenami, nutarta pavest sekretoriui surašyt protokolą ir atnešt jį V sesijoj.

3. Balsų skaitymas buvo pavestas press'o komisijai.

4. Negalint pabaigt 1-mos kuopos incidento, kurio pamatine priežastimi buvo 13-toji kuopa, nutarta, idant atidėjus 1-mosios kuopos reikalus, paimt 13-tosios kuopos atsitikimą.

5. V. Preikštas, vedėjo pagalbininkas, apleido savo vietą sekančiam po juo daugiausia balsų gavusiam, J. B. Jusaičiui norėdamas pats dalyvaut debatnose būdamas delegatu 13 kp.

6. Skaityta rezoliucijos 13-tos kuopos reikale, nuo III Rajono konferencijos ir 19 ir 52 kuopų. Kuopų gi įnešimai tame klausime

mai pildosi atžagariai. Bedarbiai, vienok, nenustoja ramineš pasitikėjimu ant rytojaus: «mažu rytojus bus laimingesnis, mažu jau galėsiu gaut kokį nors darbą, kol viskas į paprastas vėžes»...

Nekantriejie bėga iš šios palaimintos šalies svetur laimės jieškoti, kantresni traukia pas dirbtuves darbo jieškoti. Vieton vieno ar dviejų reikalaujamų darbininkų, pas darbavietės duris susirenka šimtas ir daugiau darbo trokštančiųjų. Kiekvienas spaudžiasi arčiau prie durių, kad buti artimesniu prie «boso». Dėlei tos konkurencijos tankiai atsitinka peštynės ir nēt šaudymaisi tarpe ištroškusių darbo, alkanų ir nuskurusių darbo konkurentų. Išalkęs žmogus darosi panašus į žvėrį. Lengvesnė mirtis nuo kulkos arba ant kartuvių, negu «iš bado». Tie, kurie savo rankomis pastatė pabirkus ir visas jame esančias mašinas, priversti bado, kaip išalkusieji tigrai puolasi ant «darbo» — vienintelio budo gyvenimui palaikyti. Kaip skęstantis griebiasi už šiaudelio, teip darbininkas už darbo. Negavęs jo šiandien, tikisi ant rytojaus. Nelaimė, kad to rytojaus belaukiant, valandos pasidaro perilgos ir nuobodžios. Jokis pranašas negali mus nuraminti tikresniu pranešimu, kiek tokių rytojų, savaičių, mėnesių mes turėsime laukti ir kęsti dabar jau be atlaidos mus slėgiančią gyvenimo našlą.

Argi negalime mes to pavojaus prašalinti, kad užsitikrinti sau ištikimesnį rytojų? O, kad tik mes galėtume aiškiai

skirstės sekančiai:

- a) Visą atsitikimą iširti paveda IV Susivažiavimui. Balsavo kuopos: 4, 6, 7, 14, 37, 40, 42, 46, 55, 62, 81, 84, 87; — išviso 14 kuopų.
- b) Centro Sekretorius neturėjo tiesos 13-tos kuopos išbraukt. Balsavo kuopos: 3, 4, 16, 25, 27, 45; — išviso 6 kp.
- c) Išbraukimą atšaukt: 3, 15, 45, 59; — išviso 4 kp.
- d) Kuopa turėjo būt vien suspenduota: 6, 44, 45, 56, 67; — išviso 5 kp.
- e) Kuopą galėjo išbraukt tik Susivažiavimas: 3 kp.
- f) Išbraukimas turėjo eit per referendum: 17, 80; — 2 kp.
- g) Baltrušaitis ir Dubickas yra kalti už sukėlimą vaidų vietinė 1-oj kuopoj. Balsavo 3-čia kp.
- i) Centras turi pripažint save kaltais už sukėlimą nesuipratimų ir incidento su 1-ma kuopa. Balsavo 45-ta kp.
- k) J. Baltrušaitis turėtų būt nubaustas už straipsnius tilpusius N 17 «Kovos». Balsavo 80-ta kp.

7. Pasiremiant ant rezoliucijų ir kuopų nutarimų buvo duota abiem pusėm išreikšt nuomones nesuipratimuose tarp Centro Sekretoriaus ir 13-tos kp. Pašaliniam duota kalbėt tik 5 min. laiko.

8. Buvo paimta kryvūlė P.K-to ir pertikrintas tos įstaigos nuosprendis 13 tos kuopos reikale. Pasirodė, jog du nariai ne aiškiai balsavo: liepė išbraukt 13 tą kuopą, jei visi C. Sekretoriaus nurodyti apkaltinimai buvo teisingi, o podraug ištaria norą matyt ko kius nors žingsnius 1 mosios kuopos tame pat reikale. Vietinis gi narys Philadelphijos, balsavo už stačią išbraukimą.

9. Nutarta sugražint 13 tai kuopai visas tiesas, jei 13-ta kuopa LSS. čarterį ir programą priims ir prižadės tatai pildyt bei sekt.

10. Tuo Susivažiavimo sekretorius perskaitė programą ir siekius, kurie buvo išreikšti išimant čarterį.

suprasti ir pažinti priežastis mus kankinančios bedarbės ir vargų! Kad tik tamsos uždanga nupultų nuo mus akių ir mokslo šviesa apšviestų mūsų protą ir sušildytų užakmenėjusias, egoistiškas širdis! Ką-gi tad daryti, kaip apšviesti dar tamsoje slankiojančius mūsų brolius? Kaip įkvėpti jiems vieną išganingą solidariskumo, meilės artymo jausmą? Kaip suvienyti visų spėkas į vieną norą, vieną visų valios spėką, kuri ant syk užbaigtų vargus, išblaškytų debesis, slėgiančius auštančią naujos gadinės aušrą ir įvykdintų mūsų teisingus tikslus?

Vienas didžiausiųjų protų nurodė darbininkams kelią prie išsiluosavimo: Marksas sušuko visa savo genijaus spėką: «Visų šalių darbininkai, vienykitės!» Jo galingo šauksmo aidas pasiekė visus varstotus, aprukusius ir nuodingais garais perpildytus pabirkus; pasiekė požeminius kasyklų urvus, sujudino užšalusias darbininkų širdis, ir atgaivino užmūštą protą. Sudrebėjo darbininko širdis nuo to nepaprasto šauksmo; naujų jausmų įkaitinta pradėjo smarkiau plakti ir gairinti nupuolusią dvasią. Prasidėjo kova tarp susipratusių darbininkų ir jų prispaudėjų dėlei išsiluosavimo iš po kapitalistiško jungo! Nuo to laiko mes stojome į eiles kovotojų už pamintas žmonijos teises; apskelbiame dar ir dabar tebesitęsiančią kovą kapitalistams ir jų užtarėjams—despotams! Juo gyviaus ir darbščiaus pildysime savo prižadus, juo daugiau darbuosimės mūsų šventų idealų įkunijimui — tuo greičiau

11. 13 tos kuopos delegatai nurodytus siekius pripažino už savo siekius ir prisižada juos pildyt.

12. Todėl nutarta sugražint 13-tai kuopai visas LSS. kuopos teises (32 prieš 9 balsus).

13. Susivažiavimas užbaigė sesiją 1.30 išsiskirstydamas ant piet vienai valandai.

J.Szukys, V.Preikštas.

Sesija IV.

1. Atidarius sesiją, buvo rinkimai vedėjų, kuriais likosi J. Grinius pirmininku, A.Purvis — pagelbininku.

2. Nutarta priimt rezoliuciją incidente 13-tos kuopos prašalinimo ir atgal sugražinimo visų teisių. Į komisiją įėjo F.J. Bagočius, Dr. J. Želvienė ir A. Antonov.

3. Atsilankius anglų Socijalistų Partijos atstovams, kurie apart suteikimo savo linkėjimų mūsų IV Susivažiavimui, išreiškė ir norą matyt mus susiliejus su anglų Socialist Party, likosi nutarta, jog tas klausimas bus pakeltas VI sesijoje, kurioj visi patarimai ir nurodymai būtų labai geistini.

4. Atsinaujinus legaliskumo klausimui 13-tos kuopos atsitikime, nutarta jog Centro Sekretoriaus pasielgimas buvo nelegaliskas (23 prieš 16 balsų).

5. Nutarta apkalbėt turinį vienos dalies 1-mosios kuopos atsišaukimo, kurį išsiuntinėjo po visas kuopas. Po ilgų debatų atrasta, jog 1 osios kuopos išsiuntinėtieji atsišaukimai, nors su mūsų programo forma nesutinka, vienok imant į atydą, kad jie buvo rašyti laike įsikarščiovimo ir nenormališkos kovos su Centru, Susivažiavimas nepriduoda jiems svarbos ir palieka be pasekmės. Už tai balsavo 18 delegatų; 17 balsavo idant tas atsišaukimas būtų atšauktas, o 10 — balsavo idant Susivažiavimas priimtų tame reikale tam tikrą rezoliuciją.

6. Idant pirmoji kuopa, abidvi frakcijos, sueitų į krūvą ir

nuversime patvaldybę ir kapitalo jungą, tą Damoklo kardą, kabantį ant mūsų galvų!

Tegul nustoja mus gązdinti pekla ir amžinomis kančiomis tamsunai kapitalo tarnai, pasidavę už sidabro ir aukso skambučius; tenesiulo jie mums po myriui dangaus... Jie patys pirmieji nugramzibės į dvasios bedugnę, ką patys sau rengia nuo amžių, vargstančiųjų išnaudojimu, viliojimais ir begėdišku apgaudinėjimu! Tegul mūsų negązdina jų melagystės ir keiksmi... Nesibijokim, kad ir visų kapitalo valdiškų spėkų, kurios mūsų pačių sukrautais turtais mums pačius apdumia ir žudo...

Ištieskim, draugai, nuo amžių prislėgtus sprandus! Kelkime aukštyn puolėtomis savo rankomis mūsų veluką ir stokime be baimės į kovą! Ir jūs, draugės, neatsilikite nuo mūsų, eikite už žuvusius tėvus ir brolius ir rengkite kitokią sau ateitį. Padavę sau broliškai rankas, sukrausim ant skriaudėjų rumų savo vargus ir bėdas ir nuversime į tamsią amžinastį didžiausias gyvenimo neteisybes ir kruvinas skriaudas.

Ir mes sušukime galingai:

Šalyn skriaudėjai ir tyronai!... Mes patys esame valdonai. Gyvent mes norime laimingai!

Putpelė.

darbuotūsi išvien ir tam tikslui pirmiau išrinktoji komisija buvo intruktyta parašyti tam atsakančią rezoliuciją.

7. Pertrauka ant 10 minutų.
8. Nutarta skaityti linkėjimus.
9. Pabaigus linkėjimus skaityti, kilo klausimas apie pračio Susivažiavimo protokolo skaitymą. Nutarta, jog protokolo skaitymas yra nereikalingas, nes tas užimtų tik laiką, o delegatai ne visi buvę III Susivažiavime neturėtų tiesos to protokolo nė priimt, nė atmet. Bet jei ten kokios klaidos būt buvę, III Sus. atstovai būt pasiskubinę tą atitaisyti.
10. Toliau priimta svarstyti centro viršininkų ir administracijos reikalų raportai.
11. Centro Sekretorius buvo pradėjęs skaityti savo raportą, bet trumpam laikui teesant, raporto skaitymui nespėbaigus, sesija užsidarė 6.30, nutarus susirinkti V sesijon 8 ryte.

J. Grinius, A. Purvis.

Sesija V.

1. Sesija atsidarė rinkimais vedėjų, kuriais likos J. Grinius — pirmininku ir P. Norkus — pagalbininku.
2. Toliau skaityta protokolai praicitų keturių sesijų.
3. Užtėmyta, jog kiekvienos sesijos protokolą liudys sesijos vedėjai, o viso Susivažiavimo protokolą — Susivažiavimo sekretoriai.
4. Protokolai sesijų I, II, III ir IV buvo priimti su tulais pataisymais, kurie buvo tuo padaryti.
5. Trumpam laikui buvo priimta linkėjimai skaityti.
6. Vėl iškilo savitarpiniai ginčai už 13 ir 1-mos kuopos incidentus. Centro Sekretorius, Pijus Dubickas, matydamas, jog ginčai už tą patį dalyką jau trečią dieną tęsiasi, atsistojęs prieš susivažiavusius delegatus prašė tuos ginčus nors syki užbaigt ir nebevargint delegatų; idant visam tam atsitikimui galą padaryti, jis prisiėmė visą kaltę ant savęs, tuomi iššaukdamas garsų pritarimą visų delegatų.
7. Priimta komisijos prirengtoji rezoliucija 13 kuopos incidente, kuri su tulais pataisymais buvo priimta kaip Rezoliucija N I.
8. Priimta rezoliucija I-mosios kuopos skilimo ir susitaikymo dėlei. Rezoliucijos No. II.
9. Nutarta, jog pirmsėdis turi teisę stapdyti balsą ir suspenduoti jį, tai sesijai, kiekvienam delegatui neprisilaikančiam tvarkos.
10. Sekė skaitymas raporto centro sekretoriaus, kurs buvo priimtas.
11. Po sekretoriaus raportui sekė administratoriaus raportas, kurs likosi priimtas.
12. Peržiūrėjimo knygų komisija išdavė savo darbo raportą, kurs likosi priimtas su patėmijimu, jog būtų geistina matyti abelną sutrauką LSS. turto ir skolų.
13. Sesija užsibaigė 12.30 vienai valandai pietų.

J. Grinius, P. Norkus.

(Pabaiga bus).

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinotos.

Homestead, Pa. Čia randasi gan skaitlingas lietuvių būrelis; turime net savo bažnyčią, vienok iki šiol prakalbų da neturėta; jokios tautiškos nė darbininkiškos organizacijos nebuvo galima sutverti. Apsišvietusieji lietuviai prigulėdavo prie organizacijų Pittsburg, Wilmeidinge, Mc Kees Rocks ir tt. Atvažiavus čia iš Pittsburgo drg. L. Verbliugevyčiui 3 d. gegužio buvo surengtos prakalbos vardan III rajono LSS. Žmonių, niekad negirdėjusių kitokių prakalbų, kaip Miluko ir viet. kunigo Čepanonio, prisigrudo pilna svetainė, į 150 ypatų. Kalbėjo drg. Bagočius, ant tēmos «Socijalistai ir ko jie nori». Aukų surinkta 18.00 (\$ 5.00 kaštams, o po \$ 6.50 revol. ir literatūros fondan). Deklemavo mergaitės: Kvederutė, Zofia ir Rozalija Šivinskiutės, drg. Vainorius ir Sabulis. Pittsburgo 6 kp. dainininkai padainavo keletą revol. dainų, o besiskirstant pakvietus susirašė ir sutvėrė naują LSS. iš 20 naujų narių, o 2 pristoję iš 6 ir 50 kuopų.

Vakaras nusidave labai dailiai. Naujai susitvėrusios kuopelės draugai laikys susirinkimus drg. L. Verbliugevyčiaus kriaučių šapoj 516 Dickson st., Homestead, Pa. Draugai laikykites ir remkite kuopelę!

Vargšas.

Pittsburg, Pa. 6-oji kuopa LSS. darbuojasi. Prieš pat užgavėnes ji buvo surengusi balių ir pastatė ant scenos komediją «Knarkia. paliepus», ir kaip regis uždirbo į \$ 80. Tuo po vėlykų draugai perstatė «Paskutinė Banga», ir vėl rodos pelnyta \$ 50. Tie pinigai bus sunaudoti agitacijai tarp darbininkų. Drg. L. Verbliugevyčius dovanojo drabužių kartą vienam išlošiančiam baliun atsilankiusiųjų. Kiekvienas, turįs įžangos kortelę, galėjo dalyvauti lošime. Bet išėjo ant neparaduto numerio, todėl draugai pažadėjo padaryti antrą traukimą 7 d. birželio (svetainėje 142 Ohio st.). Turintieji įžangos ženklelius lai nenumeta jų. Tikimės, jog 6-ta kuopa ir ant toliaus nenustos dirbusi.

Draugas.

Benld, Ill. Kaip visur teip ir pas mus viešpatauja bedarbė nuo 1 d. balandžio, ir jau daugelis pradeda atjausti jos ženklus, daugelis netur pinigų, o čia jau ir mēsos krautuvės apgarsino, kad ant bargo neduos. Žmonės labai nusiminę ir šaukia visus lietuvius ir kitų tautų žmones, kad uždėt unijos krautuvę. Nežinia, ką jie padarys.

Gegužės 1 d. parengė čionykščiai italai, apie 100 ypatų, demonstraciją. Vaikščiojo gatvėmis su muzike — vieni raiti, kiti pėkšti. Ir lietuviai butų apvaikščioję, ale kad dauguma prakilnesnių išvažinėjo kitur. Lietuviai čia gyven sutikime, daugelis skaito laikraščius, nesusipratusių nedaug tėra.

J. Guzevyčius.

Baltimore, Md. Liudnai prisiėjo sulaukt gegužinės šventės Rodavyčių šeimynai gyvenančiai po nr. 705 W. Lombard

st. Olgerdas Rodavyčiukas, 14 metų vaikinai, nuvyko pas kaimynų vaikus, kurie lošė sklepe nežinia ką ir tenai likosi nušautas iš revolverio; mat vaikai niekenu neprižiurimi var-tojo aštirus ginklus. Ant nelaimės negalėjo rast revolverio, turbūt užslėpė kaltininkai, nes iš visų davadų galima spręsti, kad Olgerdas negalėjo pats nusišauti, jį nušovė kas kitas. Jis buvo pabaigęs Public School ir pradėjo lankyti Polytechnic Institute, kur jam labai sekėsi ir tėvai manė užaugint vaiką visuomenės naudai; ir gal but atnešęs gerą naudą, nes tėvai yra susipratę darbininkai. Mokytojas, dažinojęs apie mirtį Olgerdo, atnešė didelį kvietkų bukietą ir verkdamas sakė: «Jis buvo mano geriausias mokinys ir aš jį turėjau kaip pavyzdį kitiems».

J. Skorka.

W. Pullman, III. Čia lietuvių apie 40 šeimynų ir apie 200 pavienių. Ilgai lietuviai snaudė, bet dabar pradeda atsibusti. Iki šiol čia buvo tik viena šv. Kryžiaus draugija, ta pati silpnai gyvuojanti. Dabar apsirėškė platesnis judėjimas. Gegužės 3 d. P. Karecko salėje buvo viešas susirinkimas. Kalbėtojai buvo N. Pukas, Jonas Jankauckas, F. Juozapaitis. Kalbėtojai aiškino apie lietuvių gyvenimą ir SLA. reikalus. Susitvėrė SLA. kuopa iš 9 narių. But daugiau įsirašę, bet juodašimčiams ėmus ginčyti, atsimetė.

St. Markunas.

W. Frankfort, III. Šiuo tarpu mūsų miestelyje visai tyku, jokių truksmų negirdėt, girtų žmonių nematyt, nes negalima gauti pirtkų svaiginančių gėrimų, ne tik čionai, bet ir aplinkiniuose miesteliuose.

Tuom tarpu prasidėjo kasyklų darbai. Mat ūnija susitakė su kompanija ant tų pačių išlygų, kur buvo pereituce metuose.

S. Šalčius.

Naugatuck ir Union City, Conn. LSS. 25 kuopa kovo 1 d. svetainėje Liunden Park, tarp kitko svarstė neužbaigtus reikalus. Buvo peržiūrėta teatro komisijos raportas. (Teatrą parengė kuopa 8 d. vasario, naudai I rajono). Abelna įeiga buvo \$ 62.25; lėšų pasidarė \$ 33.95; grynas pelnas \$ 28.30. Likusius pinigus paskyrėm sekančiais: \$ 20 rajono išdan; \$ 5 vietinės kuopos knygynėlio fondan, 3.80 kuopos išdan.

Kuopos nariai pradėjo gvildinti kas do priežastis, kad mus kuopa neauga ale silpsta. Nors yra šioje apygardėje į kelis šimtus lietuvių darbininkų, bet neina prie susipratimo, ne siorganizuoja į didesnį sąryšį kartu su visų tautų nuskriaustais proletarais. Priežastis yra ta, kad mes silpnai suprantam agitacijos ir propagandos reikalus, ypatingai be vaidų neapsieinam.

Kuopa išsirinko drg. S. Sliakį kaip knygių su sekančioms išlygoms duodant jam pilną autonomiją:

1) Knygius turi užsistatyt \$ 5 kaucijos į kuopos išdą;

2) kuopa paskiria 5.00 socijališkai literaturai; 3) knygius turi pilną tiesą pardavinėt ir platint socijalistiškus raštus tarpe žmonių; teipgi draugai turi tiesą skatyt senas bei naujas knygutes dovanai; 4) knygius, atsakius jam nuo vietos, turi sugražint į kuopą už 5.00 vertės soc. literatūros, tada atgaus savo kauciją \$ 5. — Tatai nubalsuota diduma balsų. Pamatęs drg. B. Žiurys tokį sumanymą, atsakė nuo kuopos ir pareikalavo savo aukautas knygynėliui 15 centų atgal ir surinktas aukautas knygas atsakė perduoti kuopai.

25-ta Kuopa.

Spring Valley, Ill. «Kovas» N 19 A. Krajauckas pranešė, kad K. A. Eidukaitis palikęs knygas netvarkoj, kad draugai esą nesusipratę. Kad neiškiai surašė protokolus, o draugai nemokėjo skaityti, tai netvarkoj knygos. Aš pats mačiau kaip paliktos knygos. Keno kaltė, kad K. Eidukaitis neperėjo per miestą atsiveikinti visus draugus. Ar ištikro buvo neįrašyta kai-kurių draugų mėnesiniai mokesčiai — man rodos, kad buvo ten viskas surašyta.

Dom. Žvingila.

Easton, Pa. Kaip bedarbės laike 42 kuopa LSS. nutarė parengti prakalbas. Pirmiausia susirašėm su Antonovu, ar galėtų pribut ir kada. Gavę atsakymą, kad galys atvažiuot 5 d. balandžio ir pakalbėt, mes drausiai griebėmės už darbo, apskelbėm prakalbas. Susirinko gana skaitlingas būrelis žmonių. Bet Antonov dėl nežinomos priežasties visai neprabuvo. Žmonės pradėjo nerimauti nesulaukdami kalbėtojaus. Buvo deklamuota eilės, kad suramint publiką, o į tą laiką tikėjome, kad pribus kalbėtojas, bet veltu. Deklamavo M. Meškauckiūtė, Z. Stankiūtė, O. Petrauskiūtė, ir A. Drazdauckas. Su tuom buvom priversti užsiganėdinti, nes kito kalbėtojaus neturėjom.

K. Šeštokas.

Binghampton, N.Y. Nepasislėpė ir tas miestukas nuo lietuvių, ir čia būrelis apsigyveno. Dabar yra apie 150 ypatų. Pirm šios bedarbės neperblogiausia jie gyveno, darbai neper sunkus, nes lietuviai daugiausia dirbo čeverykų dirbtuvėse; yra teipogi ir moteriškų darbų. Nemažas skaičius dirba cigaryų dirbtuvėse. Susipratimas nors da nelabai pakilęs, bet paskutiniu laiku žymiai kyla. Kožnoj stuboj rasi laikraštį; čia jų ateina apie 30 ekzempliorių ir visi pirmieviški, ž v a i g ž d ž i ū ir kitioniški tai visai nesimaišo.

Gyvuoja čia jau rodosi ketvirtai metai šv. Juozapo Draugystė, kurioji rupinasi netiktai šelpimu draugų ligoj, bet ir apšvietimo dalykais; pabaigoje praėjusių metų paaukavo ketletą desėtkų dolerių knygynui ir likosi nupirktos knygos, daugiausia pirmieviškos dvasios, tarp kurių nemažai randasi ir moksliskų. Pradžioj šių metų susitvėrė kuopa LSS. ir išsyk prisidėjo viršaus dvidešimties ypatų, bet nėsant kam gerai vesti neperstipriai stovi, permažai dar mes išsilavinę dar-

bininkiškam klausime, o ant galo truksta da mums energijos. Turiu da pridurti, kad prie kuopos priguli ir merginų keletas. Tik gaila, kad darbininkai da labai mažai teuzsiima darbininkiškais klausimais, tik dejuojame, kad blogi laikai, o nedaug kas supranta jų priežastis ir nesistengia jas prašalinti.

Binghamptonietis.

Iš LIETUVOS. Suvalkų gub. Suvalkų gubernijoje liko užtvirtinta «Suvalkų gubernijos savitarpinės pašelpos darbininkų Draugija». Tai pirmutinė Lietuvoj darbininkų draugija, prie kurios galės prisidėti laukų darbininkai. Ši draugija pakėlė nemažą triukšmą tarp kunigų. Mat kunigai rengiasi įsteigti Suvalkų gub. krikščionišką darbininkų draugiją, kaip jau yra Kaune, šiauliuos ir paskutiniu laiku Panevėžyje. Dabar kunigai išgirdę, kad ir be jų tveriasi pašelpos darbininkų draugija, jie pradėjo dirbti, kad šią draugiją paimti į savo rankas, jeigu tik įstatai neis prieš katalikystą. Teip Senapilėj darbininkų suviliojimui liko sušaukti trys kuniginiai darbininkų susirinkimai. Į pirmą pribuvo apie 50 darbininkų ir smulkių savininkų, į antrą jau tik 15, o į trečią vos keli. Panašūs susirinkimai buvo ir Vilkaviškyje. Matydami, kad nesiseka su susirinkimais, kunigai rupinasi, kad į įsteigiamąjį susirinkimą pribūtų kuodaugiausia kuniginių, mat tuomet jie išrinks savo valdybą, ir tuom visą draugiją paims į savo rankas ir ją paskui perdirbs pagal savo kurpalį.

Nemažai reikėjo rupintis, kol liko išgautas draugijos leidimas, da nepradėjo ji gyvuoti, o jau spiečiasi darbininkų priešai, kad panaikinti vaisius darbininkų darbo, kad darbininkai patys negalėtų rupintis savo reikalais. Sunki Lietuvos darbininkų kova už savo teises, bet nusiminti nereikia, reikia kovoti, tuomet priešas bus apgalėtas.

Z. A.

Iš Liškavos parap. Suvalkų gub. (Iš laiško). Klausie ar pasistatėm stubą. Žinai, suneli, prie statymo reikia pinigų. Buvom pasirengę ir turėjom kelis skatikus. Bet už kelių dienų atvažiavo valdžios daktaras apžiūrėti gyvulių viso kaimo; mes susitarę nedavėm apžiūrėti gyvulių, tai daktaras išvažiavo iš mus kaimo. Po dviejų dienų atvažiavo 8 žandarai, daktaras, vaitas, pisorius ir načelninkas. Sako: ar jų buntus darysit? Ir surašė visus gyvulius ponevalia ir liepė užmokėti kožnam gaspadoriui; katras neturėjo kuo užmokėti, tai pradėjo imti drapanas ir kitus daiktus. Adomo G. moteris šoko ant žandarų, norėjo išvaryt, tai vienas budelis rėžė jai per ausį. Moteris pradėjo verkti, vyras norėjo ją apginti, tai sumušė ir vyrą, o moterį tai kojom suspardė. Daktaras kasdien dabar važinėja pas Adomo pačią ir nežinia kas bus toliau, kaip mes galėsim gyventi; vargina valdžia kiek ji tik nori.

SUSIRINKIMAI IR AUKOS.

¶ Baltimore, Md. 14 kuopa LSS. apvaikščiojo pirmą gegužės su prakalbomis, deklamacijoms ir teatru. Kalbėjo prakalbas drgg. Bulota, V. Lietuvaitis. Eiles deklamavo J. Naruševyčius, Glaveckas, Birutė Tamošauckiuotė. Teatrą «Tris mylimos» atlošė socijališkasis ratelis. Aktoriai-mylėtojai savo roles atliko neblogiausia. Įžanga buvo dykai, tai iš to atžvilgio, dėl uždengimo svetainės lėšų prisiejo padaryti kolektą, bet vos tik 4.32 tapo surinkta, kurie nė pusės lėšų neuzdengia. (Sekretorius.)

¶ West Frankfort, Ill. 29 balandžio buvo parengtas jaunuomenės šokis, kaipo prieš uždarymą karčiamų; buvo privažiavusių lietuvių iš Johnston City ir visi gražiai linksminosi. Pasibaigė šokis 11 val. vakare. Iš to susirinkimo atliko gryno pelno \$ 10 ir draugai nutarė juos padalint teip: 2.50 kankiniams ir 2.50 mokslaeiviams.

¶ Oglesby, Ill. Gegužio 9 d. buvo LSS. 12 kuopos susirinkimas, kur buvo svarstyta apie agitaciją ir tapo išrinktas organizatorium Baltrus Normantas. Įsirašė trys draugai (tarp jų 1 moteris). (Sekr. J. Palekeviče)

¶ Chicago, Ill. Gegužio 9 d. atsibuvo St. Šimkaus varduvs, kame sumanėm paaukauti po kelius centus revolucijos naudai; viso labo sumetėm \$ 1.27. Po tam traukėsi diskusijos. (B. K. Radzevyčius)

¶ Easton, Pa. Gegužės 10 d. čia atsibuvo pas Meškauškius jų dukters Aldonos krikštynos. Susirinkęs burelis svečių besilinksmindami nepamiršo savo brolių varkstančių po caro sunkiu jungu, ir paaukavo kiek kas išgalėjo. Surinkta 2.50, atėmus kaštus pasiuntimo, lieka 2.45. Paskirta šiaip: 1.22 revol. reikalams; 1.23 sušelpimui nelaimingų šeimynų Liaugmino ir Buržinskio. Pasiųsta R.R.K. išdininkui. (K. Šeštokas)

Įstatymai Rusų Darbininkų Sąjungos Amerikoje.

Sąjunga («sojuz») susitvėrė pereitų metų pabaigoje, pirmiausia New Yorke. Jos tikslai grynai ekonomiški, kaip mušiškių «susivienijimų».

I. Sąjungos tikslas.

Sąjunga tveriasi iš Rusijos ateivių pagerinimui jų ekonomiško padėjimo ir pakėlimui jų protiškamame ir kulturiškame išsivystyme.

II. Sąjungos veikimas.

Sąjungos veikimas yra šiuose dalykuose:

- 1) Sąjunga remia savo narius laike bedarbės, streikų, ligos ir kitų nelaimingų atsitikimų;
- 2) Organizuoja darbo suradimą savo bedarbiams nariams

ir naujai atkeliavusiems draugams;

3) Organizuoja savo nariams medicinišką ir juridiską pagalbą;

4) Savo narių apšvietimui organizuoja apšvietimo raitelius, prieinamas lekcijas, literatiškus vakarus, taiso knygnus, skaityklas, mokyklas ir tt.

III. Sąjungos sąnarybė.

1) Sąjungos nariais gali but kiekvienas Rusijos iševys, sulaukęs 16 kos metų amžiaus ir sutinkantis su šia koustitucija, nežinrint į jo profesiją, lytį, religiją, tautybę ir politiškus persitikrinimus;

2) Sąnariai priimami be balsavimo; bet jei priešais įstojantį bus paduotas motyvuotas protestas, tai klausimas apie jo nepriėmimą esti išrišamas teip, kaip ir klausimas apie jo išbraukimą.

Pašalinti sąnarį gali susirinkimas, nubalsavus dviem trečdaliam balsų.

IV. Sąjungos narių teisės ir priedermės.

1) Visi sąjungos nariai naudojami lygiomis teisėmis;

2) Sanarys, nemokantis ilgiau kaip du mėnesiu priederantių sąjungai mokesčių, be svarbių priežasčių, skaitosi išėjusiu iš sąjungos.

Pararga I-ma: Svarbiomis priežastimis rokuojasi liga, bedarbė ir tt.

Pararga II-ra: Ligos ir bedarbės laike neturtingi nariai yra paliuosuojami nuo sąnarinių mokesčių.

3) Piniginės pašelpos teisę kiekvienas narys gauna tik po šešių mėnesių nuo įstojimo į sąjungą; anksčiau šešių mėnesių termino gauna tiktai ypatinguose atsitikimuose ir tiktai nusprendus visuotinam sąjungos susirinkimui.

V. Sąjungos turtas.

1) Sąjungos turtas susideda iš:

a) įstojimo mokesčių - 25-kių centų,

b) savaitinių mokesčių - po 10c.,

c) nepaprastų mokesčių, privatiškų aukų, balių, vakarų, teatrų, koncertų ir tt.

2) Visoki mokesčiai ir aukos, įplaukę į sąjungos kasą, jokin budu negražinama.

3) Sąjungos turtas dalinas į kapitalus: apyvartos ir atsargos (geležinis). Pirmasis susideda iš 80 nuošimčių įplaukų, parodytų paragafe 1, antrasis gi iš 20 nuošimčių tųjų įplaukų. Apyvartos kapitalas išleidžiama bėgantiams reikalams; atsargos kapitalas yra nepalytėtinas ir išleidžiamas tam tikriems reikalams, pripažinus visuotinam susirinkimui.

VI. Sąjungos valdymas.

1) Aukščiausia įstatymleidiška sąjungos instancija yra visuotinas sąjungos narių susirinkimas.

2) Prižiūrėjimui, kad būtų išpildyta visuotino susirinkimo nutarimai, yra renkamas pildomasis komitetas iš 5-kių ypatų šešiams mėnesiams.

Pasirodžius, kad komiteto nariai neteisingai elgiasi, arba negali gerai reikalų vesti, jie gali but pašalinti nuo vietų ir

anksčiau, nusprendus visuotinam susirinkimui.

3) Komiteto nariai patys pasiskiria tarp savęs uždavinius ir visas komitetas yra atsakomybėje prieš susirinkimą.

DARBININKO KRONIKA.

Iš Vokietijos praneša, kad Korfe, cesorini Vilhelmui paliepus, bus pašalinta iš sodno garsausiaus poeto Heinės paminklas, kuri pastatydino užmuštoji Austrijos karalienė Elzbieta, ir jo vietoj bus pastatytas šiosios paminklas. Poetai, traukitės šolyn, užleiskit vietą karaliams, kurių negarbinot... Heine buvo poetas-pirmeivis.

Japonų kalbon išverstas garsaus prancūzų rašytojo Emil Zola veikalas, vardu «Paryžius», tapo užgintas Japonijoje. Japonijos cenzūrinė valdžia tvirtina, kad ta knyga turinti savyje tokių daiktų, kurie gali sugadyt japonų dorybę. Zolės raštus ir katalikų dvasiškija užgina skaityt, kaip «nedorus». Taigi pagonys ir katalikai turi vienokią «dorybę».

San Francisco mieste (Kalifornijoje) pasakius prakalbą anarchistei Emmai Goldmam, vienas kariumenės inžinierių korpuso narys pasveikino ją, paduodamas ranką prieš publiką ir sakydamas, kad jis sutinka su ja. Už tai jis, paliepus janarolui Funstonui, tapo areštuotas.

Kaikuriose Amerikos vietose atsiradus tifuso ligai, daktarų išaiškinta, kad taja liga užsikrečia nuo pieno. Dėlto sveikatos departamentas įsakė prižiūrėti, kad pienas būtų be tos ligos perų. West Pullman ir Kensington miestuose (Ill.) valdžia uždarė 60 pieno sankrovų ir 15 pardavyklų, kol apžiūrės, ar ten pardavinėjamas pienas yra sveikas.

New Yorke rengiamas pabirkantų susivažiavimas, kurs turės atsilaukyti gegužės 18, 19 ir 20 d. Waldorf hotelyje. Jį rengia čia atvažiavęs iš St. Louis James W. Van Cleave, prezidentas Amerikos pabirkantų draugovės vad. «National Association of Manufaturers». Prie tos draugovės priklauso apie 3 tūkst. narių, o jos kapitalas siekia 15 milijonų dolerių, su kuriais turi būt sugniušdintos visos darbininkų organizacijos, o ypac socialistai.

Balandžio 20 d. Curiche pasibaigė užsienio Lenkų Pirmeiviškios Jaunuomenės 7-as metinis susivažiavimas, tęsėjis per 5 dienas. Deleгатų buvo 26 su 62 balsais (ne demokratiškas balsavimo būdas), jie atstovavo keliolika draugovių, daugiausia moksleivių, iš Šveicarijos, Prancūzijos, Vokietijos, Austrijos ir k.

Ištraukos iš «Appeal to Reason».

Darbe yra pelnas, bet kas tą pelną privalo paimti: ar dirbantis tą darbą, ar samdytojas?

Kurie turi didesnę tiesą prie turtų, ar tie ką juos turi, o nėra jų išdirbę, ar tie ką juos išdirbo, o jų neturi?

Žmogus, kuris skelbia, kad mylįs Dievą, kurio niekad nematė, o neturi užsitikėjimo savo artymui, su kuriuomi turi susinešimus kasdiena, yra mulkis, atbukėlis.

Trustas yra labai geras daiktas tiems, kurie prie trusto

priguli. Trustas yra blogas daiktas tiems, kurie prie jo nepriguli. Jūs visi, kurie prie trusto neprigulite, esate didei skaitlingi tam, kad sutverti «bendradarbišką respubliką» arba trustą, ir jums visiems būtų trustas geras daiktas, bet kai jums pasako, kad jums reikės pasidalinti išdarbiais, tas jus nugązdina nuo sutvėrimo «bendradarbiško trusto».

Pažiūrėkime. Užtekinai yra faktų, kurie parodo, kad 90% prirodytųjų prasikaltimų, prostitucijos ir skurdo paeina nuo kapitalistiškos sistemos. Tai yra vaisiai kapitalizmo. Siandieninis surėdymas yra kapitalistiškas, gal buti, kad jis yra ir kitose dalyse svieto.

Petras M. Kaitis.

Girdėtis tankiai apie atėjusių piktadaringumą ir skun-

APGAR SINIMAI.

ATITAIŠYMAS KLAIDOS.

19 N «Kovos» pagarsinta prakalbos Bayonne, N.J. ant 9 gegužio, prakalbos atsibus 23 gegužio (subatoj) Hooper Cooper Hall, po N 94-96 — E. 2-nd Str. Prasidės 7½ val. vakare.

Komitetas.

I-mo Rajono Lss. kuopoms.

I-mo rajono VII konferencija atsibus 31 gegužio, svėtainėje «Socialist Hall», 746 Chapel Str., New Haven, Conn. Prasidės 9 val. iš ryto. Kuopos malonės prisiūsti delegatus. Teipgi parengia vietinė LSS. kp. 30 gegužio teatrą, balių, dainas ir deklemacijas ir ant to pasilinksminimo kviečia kuoskaitlingiausiai visus atsilankyti. Prasidės 12 val. tuojau po pietų svėtainėje Germanian Hall, 193 Wooster Str., New Haven, Conn.

Sekr. A. Daukšūtė.

Pirmu kartu Melrose Parke bus perstatyta drama «Paskutinė Banga». Po perstatymui didelis balis. Surengė 22-ra kp. LSS. subatoj, 23-čią gegužės, Frank Raven'o svėtainėje, 15-th Avenue ir Lake Str. Svėtainė bus atidaryta ant 5.30, o teatras prasidės nuo 7.00 val. vakare. Tikietas 50c., 35c. ir 25c. ypatai.

Komitetas.

Prakalbas

parengia LSS. 78-ta ir 81 kp. Atsibus 24 d. gegužio 7 val. vakare, svėt. Juozo Seilius, kampas Grant ir Wyoming Aves., Exeter Boro, Pa. Lietuviai, nepraleiskite geros progos, nes kalbės da negirdėtas čia kalbėtojas F.J. Bagočius.

KOMITETAS.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau savo pusbrolio Jurgio Wenslovo. Meldžiu atsisaukt šiuo adresu:

S. Šalčius,

West Frankfort, Ill. L. Box 171

LSS. kuopy viršininkų adresai.

1-ma kp. Philadelphia, Pa. Sekr. A. Bernotas, 228 Gerritt at
2-ra kp. Scranton, Pa. Org. F. Živatkauskas 309 Charles st.
3-čia kp. Cleveland, O. Org. I. Lapinskas, 1931 Lakeside av
4-ta kp. Chicago, Ill. Sekr. B. Radzevičius, 813 82nd pl
5-ta k. New Britain, Ct. Sekr. K. Senkus, 201 Washington st

6-ta k. Pittsburg, Pa. Sekr. F. Bagočius 184 Ohio st.
Mc Kees Rocks, Pa.
7-ta k. Rochester, N.Y. Sekr. K. VAIKODA, 43 Spring st.
Brockport, N.Y.
8-ta kp. Donora, Pa. Sekr. J. Savickas, Bx 581
9-ta k. Wilkes Barre, Pa. Sekr. A. Valinčius, 457 New Grant
10-ta kp. Mt Carmel, Pa. Sekr. O. Skučūtė, 219 E 6th et
11-ta k. Newark, N.J. Sekr. A. Stanella, 82 Jackson st
12 kp. Oglesby, Ill. Sekr. J. Palekevičius, Bx 129
13 kp. Phila—Frankford, Pa. Sekr. J. Bagdonas, 4753 Stiles et
14-ta k. Baltimore, Md. Org. J. Bulota, 229 So. Greene st
15-ta k. Minersville, Pa. Sekr. V. Lietuvininkūtė, Bx 596
16-ta k. Meriden, Conn. Sekr. V. Jokimas, 71 Pine st
17-ta Brockton, Mass. Sekr. J. Paltanavičius 80 Vine st
18 kp. Collinsville, Ill. Sekr. S. A. Stankus, Bx 632
19-ta k. Brooklyn, N.Y. Sekr. A. Unguraitis, 73 Grand et
20 kp. Chicago, Ill. Sekr. J. Vasiliauskas, 2418 Kensington av
21-ma k. Herrin, Ill. Sekr. J. Mizeris, Bx 257
Chicago, Ill. 22-ra k. Org. K. Janušauskas, 163 w. 23rd st.
Spring Valley, Ill. 23-čia k. Sekr. A. Gustaitis, Bx 146
Plymouth, Pa. 24 kp. Sekr. V. Alyta, 206 Gould st
Nauगतuck & Union City, Conn. 25 kp.
Westville, Ill. 26-ta k. Sekr. S. Beržas, Bx 72, Union City, Conn
Sekr. J. Kilunus, Bx 453
New Haven, Conn. 27 k. Sekr. T. Lenkevicius, 521 East st
Shenandoah, Pa. 28-ta k. Org. J. Rudaminas 236 N west st
Springfield, Ill. 29-tak. Sekr. V. Burba, 321 N 15-th st.
Yonkers, N.Y. 30-ta k. Sekr. J. Vosylius 67 Jefferson st
So Bethlehem, Pa. 31-a k. Sekr. P. Berukštis 421 Rennig al
Pittston, Pa., 32 kp. Sekr. P. Slekaitis, 15 Stark et
Waterbury, Conn. 34-ta k. Sekr. P. Pricevičiūtė 7 James et
Lost Creek, Pa. 35-ta k. Sekr. M. Bridickas Bx 17
Bayonne, N.J. 36 kp. Org. Januškevičius, 75 E 22nd st
Chicago, Ill. 37 kp. Sekr. S. Strazdas, 53 Canalport av
Bristol, Conn. 38 kp. Sekr. J. Žvingila, 123 Pond st.
Los Angeles, Cal. 39 kp. Sekr. ?
Worcester, Mass. 40-a k. Sekr. V. Narijauskas, 1 Goddard et
Bridgeport, Conn. 41-a k. Org. J. Burokas, 212 Main et
Easton, Pa. 42-ra k. Sekr. V. Stankus, 831 Ferry et
Melrose Park, Ill. 43 kp. Sekr. A. Dumbris
231 Spring st., Aurora, Ill.
St Louis, Mo. 44-ta k. Sekr. M. Rasimas 811 Brooklyn st
Passaic, N.J. 45-ta k. Sekr. J. K Gillis, 62 Jackson st
Mahogany City, Pa. 46-ta k. Sekr. J. Overaitis 314 E Center st
Panna, Ill. 48-ta k. Rašt. J. Kaminskas, 2 w. Dewitt et
Hartford, Ct. 49-ta k. Org. S. STANKEVIČIUS, 60 Wells St.
Mc Kees Rocks, Pa. 50 k. Sekr. K. Lukoševičius 11 Locust et
Grand Rapids, Mich. 51 k. Sekr. J. Bielkis, 314 Quory et
New York, N.Y. 52-ra k. Sekr. A. Purvis, 544 W 49 et
St. Clair, Pa. 53-čia k. Sekr. A. Žukauskas Bx 251
Courtney, Pa. 54-a k. Sekr. T. Treinavičius, Bx 47, Bunola, Pa
Allegheny, Pa. 55-ta k. Sekr. J. Skrudulis, 1515 Sheffield et
Youngstown, O. 56-ta k. Sekr. K. Kazlauskas
Struthers, Ohio
Wilmerding, Pa. 57-a k. Sekr. B. Kondratavičius 121 Lilack al
Kenosha, Wis. 58 kp. Sekr. K. Brazevičius, 370 Rock st
Jersey City, N.J. 59-ta kuopa
Sekr. P. Vasilius 316 Jefferson st. Hoboken, N.J.
So. Boston, Mass. 60-a k. Sekr. J. Raulinaitis 25 w 2nd st r 21
W. Lynn, Mass. 61 k. Sekr. S. Danilavičius, 17 Morris et
Riverton, Ill. 62 kp. Sekr. A. Baravykas, Bx 96.
Johnston City, Ill. 63 kp. Sekr. A. Bajoras Bx 211
Lawrence, Mass. 64-ta kp. Sekr. F. Juškevičius, 251 Canal et
Paterson, N.J. 65 k. Sekr. J. Zdanis 24 Wait st
Wilmington, Del. 66 k. Sekr. M. Dovidaitis 401½ Lombard st
Brighton, Mass. 67 k. Sekr. J. Kuais 9 Talford et
Chester, Pa. 68 k. Sekr. J. Aukštakalnis 226 w Front st.
Shaft, Pa. 69 kp. Sekr. S. Kučinskas Bx 92
Gilberton, Pa. 70-ta kuopa Sekr. C. Rice, Box 3.
Cambridgeport, Mass. 71 k. Sekr. K. Armonas 6 Burleigh et
San Francisco, Cal. 72 k. Sekr. A. Dumbris 923 Buchanan et

W. Frankfort, Ill. 73 k. Sekr. S. Šalčius Bx 171
Livingston, Ill. 74 k. Sekr. P. K. Pačesa Bx 142
Rockford, Ill. 75 k. Sekr. P. Kazakevičius 423 S 2nd st
Seatonville, Ill. 76 k. Sekr. M. Kairis Bx 78
Benld, Ill. 77 kp. Sekr. J. Matulaitis Bx 236
Exeter Boro, Pa. 78 k. Sekr. J. Kedenis 1180 Wyoming av
Girardville, Pa. 79 kp. Sekr. P. Švedas Bx 45
Hazleton, Pa. 80 kp. Sekr. P. Butkevičius 537 E Broad st
Chicago, Ill. 81 kp. Sekr. K. Kairis, 631 Ashland av
Niagara Falls, N.Y. 82 kp. Sekr. J. Kudlauskas, 212 11th et
Montreal, Canada S1 kp. Sekr. F. Breskus, 31 Manufacturers
Hyde Park, Mass. 85 k. Sekr. L. Zaviastanavič 216 Hydepark
87 kp. E. St. Louis, Ill. Sekr. K. Baranauskas 452 Collinsville
88 kp. Homestead, Pa. Sekr. A. Smith,
Bx 184 Munball Pa.

«Kovos» redakcijoj galima gauti šias knygas:

	Centai
Kūdikių vergija „Laisvoje“ Amerikoje	5
Senovės šventieji ir dabartiniai bedieviai	5
Ar geras katalikas gali būti socialistu	5
Politiškas minų streikas	8
Kaip atsirado valdžia ir valstybė	8
Kodėl išnyko baudžiava Lietuvoje	8
Vyskupas Myriel ir konvencionalistas	8
Imtynės varguolių su bagočiais	10
Kantičkos apie peklos kančias	10
Aukos karūs Dievui	10
Puota. Parašė B. Zijunas	10
Ar socialistas gali būti kataliku	10
Mūsų dielės	10
Iš istorijos kaimiečių kovos su ponais	10
Socializmas ir darbininkiskasis klausimas	10
Revolucija, jos prasmė, priežastys ir pasekmės	10
Dėlko žmogus lieja prakaitą	10
Paskutinė banga	10
Agitatorius	10
Kaip aš tapau milijonierium	10
Socializmo A-B-C	10
Kelionė per peklą	10
Iš bažnyčios istorijos	10
Kaip geriausia laidoti numirėliai	10
Užmušimas caro Alekandro II	15
Dilgėlių žiedai (juokų knygelė)	15
Ponas ir bernas	15
Baudžiava Lietuvoje	15
Kunigija ir svietiška valdžia	15
Intėkmė sociališko sąlygų aut visų kultūros šakų	15
Ar vyskupas Valančius nebuvo viiliuglu lietuvystės	15
Žmogus. Puiki apysaka	15
Tikri ir netikri šventieji	15
Katalikų bažnyčios mokslas apie tironus	20
Kur mūsų išganymas	25
Po priedanga šventenybės	25
Dvynai vagių	25
Lietuvystės praeitis, dabartis ir ateitis	25
Išganymas vargdienio	35
Aple turtų išdirbimą	50
Vargdieniai	50
Eilės vaičiūčio	50
Iš ko kyla melai ir skriaudos žmonijoj	75
Doleriai	1.00
Kankytojai ir kankintiniai už mokslą	2.00
Spėka ir medega. Principai prigimties visatos (apdaryta)	2.00
„Naujoji Gadynė“. Buvęs LSDP. organu (pilnas kompl.)	2.00
„LSDP-jos Žinios“ (bavo 10c.)	5c
Kurie lms ne mažiau kaip už \$5.00, gaus 35 proc. pigiau.	

K.MARKS jo gyvenimas, raštai ir darbai. Knyga ką tik gauta iš Europos ir Amerikos da nematyta " 12c
RAISTAS naujai išleista pagarsėjusioji knyga [žiurėk pakutinį „Kovos“ puslapį] " " " " 1.00
 Telpgi galima gauti puikių laiškamų rašyti popierę, su re- vol. paveikslais. Prekė: du už 5c.; tuzinas už 25c., 100 už 1.00.

Pinigus siųskite šiuo adresu:

P. Dubickas,
 1815 - E. Moyamensing Ave.
 PHILADELPHIA, PA.

Rengkite prakalbas!

Drg. Bagočius atvažiuos į rytinę Penn sylvaniją gegužio mėnesį. LSS. ir SLA. kuopos, norinčios surengt prakalbas Philadelphia ir Sorantono, apie linkę lai atsiliepią pas jį patį. Jis bus valnas: 9, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 ir 24d. gegužio. Susinesant adresuokit: **F.J.BAGOCIUS,**
 Box 1399,
 Pittsburg, Pa.

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quesal, 441 Herriot st.	Yonkers, N.Y.
F. Bagočius 148 Ohio st.	Mc Kee Rocks, Pa.
J. Želvis, 711 W. Lombard St.	Baltimore, Md.
A. Kalinauskas, 4458 So. Honore st.	Chicago, Ill.
T. Kubilsky, 66 Porter ave.	Brockton, Mass
J. Keršis, Box 328	Wilmerding, Pa.
J. Luiza, 22 So Greene st.	Baltimore, Md.
V. Kveder a, 512 W. Barre st.	Baltimore, Md.
P. Kačulis, 512 W. Barre st.	Baltimore, Md.
J. Matulis, 108 Grand st.	Brooklyn, N.Y.
A. Dumbria, Box 512	Melrose Park, Ill.
P. M. Kaitis, 221 Wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side,	Chicago, Ill.
S. STANKEVYCIUS, 60 Wells st.	Hartford, Conn.
Ch. MAJAUSKAS, Box 418.	Westville, Ill.
B. Kondratavvyčius, Box 659	Wilmerding, Pa.
J. Vaitkevvyčius, 40 Walnut st.	New Haven, Conn
J. Jasulevyčius, Bx 6	Minersville, Pa.
P. Meškinnis, 775 N. Montello st.	Montello, Mass.
P. Norkus, 255 River st.	Paterson, N. J.
A. Kašuba, 129 Joseph ave.	Rochester, N.Y.
J. Lukoševvyčius, S.E. Cor. 12th & Ritner st.	Phila., Pa.
M. A. IGNOTAS, 1028 So. 2-nd st.	Philadelphia Pa.
E. PROOMES, 73 Grand str.	Brooklyn, N. Y.
F. NARVYDAS, 514 W. 9-th str	New York, N.Y.
J. STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st.	Allegheny, Pa.
A. STANELIS, 74 West st.	Newark, N.J.
J. ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave.	Springfield, Ill.
A. Diržulaitis, 155 Metropolitan av.	Brooklyn, N.Y.
M. Fanstiel, 4501 Hermitage av	Chicago, Ill
K. J. Baranauskas, 452 Collinsville av	E. St. Louis, Ill

**Dovana «Kovos»
 Skaitytojams.**

Dvi puikios knygelės:
 1) «Svajus» Tragedija-Poëma, 135 p.
 2) «Gyvybė» (kantata) ir kitos poëmos, 41 pusl.
 Abi knygtes parašė eilėmis J o n a s V i s k o š k a.
 Kas užsirašys «Kovą» visiems me-ams ir prisiųs \$ 2.00, gaus dovanai abi knygtes «Svajus» ir «Gyvybė».
 Kas užsirašys «Kovą» pusei metu ir prisiųs \$ 1.00, gaus vieną knygelę «Sva-
 jus», — Knygelės bus pasiųstos tuojau, kaip gausime pinigų.
 Skubinkitės ir naudokitės gera proga.

«Bedarbių klausimas».

Toks vardas «Dilgėlių» Bendrijos išleisto pa-veikslas, perstatančio šiandieninę bedarbę ir kaip ji gali būt išrisama. Paveikslas, gana di-
 didelis (8 x 11 colių), ant gražios, glencevotos nesulūžtamos popieros, kaštuoja su prisiunti-
 mu 15 centų. 10 ekzemplierių — 80c.; 20 ekz. ir daugiau — už pusę kainos (po 7½ cen-
 to). Užsisakant mažiau kaip už dolerį, pinigų galima siųsti pačtos markėmis. Adrisuoti rei-
 kia šiaip: «DILGĖLĖS»,
 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

«Dilgėlės» ir ju dovanos.

„Dilgėlės“ tai juokų, humoro ir satyros laikraštis, išeinan-
 is sykį ka mėnuo, su juokingais paveikslais. „Dilgėlės“ jau
 eina trečius metus, o kadangi neperbrangios (kaštuoja tik vie-
 ną dol. metams, o pusei metų 50c.), tai labai platinas ypač
 Amerikoje. Kadangi vienok darbai da eina blogai, tai „Dilgė-
 lių“ Redakcija naujiesiems skaitytojams da labiau papigina, o tai
 tokiu būdu. Kas užsirašys visiems metams „Dilgėlės“, tai už
 tą patį dolerį gaus dovanų — tris storokas knygtes, — ne-
 girdėtos satyros su paveikslais. Knygų vardai: „Kirpikai“ (ei-
 lės ir dainos) parašyta L i e p u k o (to paties, ką parašė „Da-
 vatų gadzinkas“ ir „Peklos Kantičkas“), „Vienas respubli-
 kos karalių“ ir „Amerikiečių cirkas“ [arba sorkės]. Kas užsi-
 rašys pusei metų [už 50c.] gaus dvi mažesnes knygtes. Užsi-
 rašyt reikia k i s e k m i n i q; vėliaus nebus dovanų.
 Pinigus ir laiškus reikia siųst šiuo adresu:
 «Dilgėlės», 1815 Moyamensing Ave.,
 Philadelphia, Pa.

**Lietuvių Draugystė Amerikoje
 „Laisvė“**

uždėta Pittsburg, Pa. 24 d. vas. 1907 m. Mo-
 kestis 50c. mėnesiui, pašalpa \$7.00 į savaitę.
 Visi draugai iš Amerikos yra kviečiami prisi-
 dėt pavieniais arba tvirt «Laisvės» kuopas.
 Drauge kviečiame visas gyvuojančias draugy-
 stes prisidėt prie mūsų ir tuomi sutvert Sąjungą
 Lietuviškų Pašalpiinių Draugysčių. Norintie-
 jie matyt Konstituciją, atsiliepkit pridėdami
 25c. krasos ženkleliais, pas dr-stės sekretorių
F. J. Bagočius,
 Box 1399 Pittsburg, Pa. (30)

S.J. Rodavyčius.

Agentura laivakorėių ant visų geriausiųjų
 linijų. Siuntimas pinigų į visas šalis svieto.
 Didelė knygų krautuvė. Agentura geriausių
 lietuviškų laikraščių.
 Spauda knygų, konstitucijų, apgarsinimų
 ir tt.
 Kreipkitės su visokiais reikalais prie manęs,
 o patarnausiu kuogeriausiai.
452 Collinsville av. E. St. Louis, Ill. [2

«Kovos» kompletas.

Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos»
 kompletai 1906 m. ir 1907 metų. Vienas kom-
 pletas su prisiuntimu prekioja \$ 2.00.

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis
 be mokintojo (apdaryta) \$ 1.25
 VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis
 skaityti ir rašyti be mokintojo 15c
 NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mo-
 kintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis
 jau išmoko) 10c
 Pinigus siųskite per Mony Order arba pač-
 to markėmis ant šio adriso:

P. Mikolainis
 P.O. Bx 62 NEW YORK City

Dykai, Dykai!

Auksinis laikrodėlis su lenciugėliu gva-
 rantuotas ant 20 metų vertas \$ 20.00. Tas bus
 duota dykai dėl apgarsinimo mūsų tabako.
 Gali lengvai parduoti už \$ 6.00 vertės mūsų
 tabako tarp savo pažįstamų ir gausi šitą puikų
 laikrodėlį dykai.
 European Tobacco Co.
 Dept. 75 33 Leonard st.
 New York, N.Y. (22)

Chicagoje ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorėių ir sluntimo pinigų North
 Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Telpgi
 turi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neuzmirėkite.
Peter M. Kaitis
 221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

Puikus laikrodėlis už \$3.75.
 Pirmaus sluntimo pinigų iškirpk šitą
 apgarsinimą ir prilepk mums su savo adri-
 su, mes prisiųsime per ekspresą C.O.D. ant
 pažinūrėjimo laikrodėlį ir lenciugėlį gvan-
 tuotai paauksuotą.
M. C. FARBER,
 Dept 104-225 Dearb-
 [28] orn St., Chicago, Ill.

Keystone Phone Main 14-28
 Bell Phone Lombard 2506 A.
 VISIEMS ŽINOMAS
Dr. Philip Rovno,
 423 Pine St. Philadelphia.
 PRIIMAMOSIOS VALANDOS:
 Iki 10 išryto
 Nuo 2 iki 8 po pietų
 Nuo 6 iki 8 vakare
 Galima susikabėt rusiškai ir lenkiškai.

Mano aptėkoj galima gauti:

Severos kraujo čystytojas	1.00
Reumatizmo giduolė	1.00
Širdies sudrutinimo vaistas	1.00
Nuo galvos skaudėjimo	1.00
Moterims regulatorius	1.00
Plaučių ir inkstų gyduolė	75c
St. Gothardo aliejus	
Mostis nuo niežų ir odos	50c
Mediciniškai odas mullas	25c

Ir daug kitokių gydnolių.
E.W. Gillas SE, Cor. 2nd & Federal st.

„Kova“

Išėina kas pėtnyėia. Prenumera | visas * „KOVA“ The Lithuanian Weekly, publi-
dalis svieto: * shed every Friday, by J. O. Shirvydas, 1419
metams \$ 2.00 * So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusmeėiu \$ 1.00 * Subscription rates:
Apgarsėimų prekė: * One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykis už cėlį 50c. per mėnesį 1.00; * Six months \$ 1.00.
per metus 10.00 * Advertisement rates on application.

Siunėiant raėtus, pinigų ir visokiuosė redakcijos reikaluosė susiraėant, adriauskite:

«**KOVA**», S.E. Cor. Moyamensing Ave. and
McClellan Str. Philadelphia, Pa.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Veikiamasis Komitetas.

I-ro Rajono	K. Liutkus, 109 Grand st., Brooklyn, N.Y.
II-ro Rajono	A. Bernotas, 228 Gerritt st., Philad'a, Pa.
III-ėio " "	F.J. Bagoėius, Bx 1399, Pittsburg, Pa.
IV-to " "	Miss M. M. Rice, Gen. Del., New York, N.Y.
Mass. Valst. Rajono	A.J. Viznėis, 45 Ward st., Worcester, Mass.
VI Rajono	A.Antonov, Bx 538, Minersville, Pa.

Iėpildomojo Komiteto:

J.Grinėius, 120 Grand st. Brooklyn, N.Y.
S.Stankeviėius, 60 Wells st., Hartford, Conn.
T.Andziulaitenė, S.E. Cor. 12-th & Ritner st., Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

Pirmaėdis J.Sukys, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, B.ėiurys, Bx 371, Naugatuck, Conn.
Archiv., J.O.Sirvydas, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmaėdis, J.SUKYS, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, J.S.PRUSELAITYS, 17 James st., Waterbury, Conn.
Iėdininkas, J.O.ėIRVYDAS, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Sekretorius-iėdininkas:

P.Dubickas, 1518 E. Moyamensing Ave. Philad'a, Pa.

P.S. Susineėant reikaluosė LSS. knopų, pavienių narių, agitacijos reika-
le, klausiant rodos, siunėiant mėnesines duokles, aukus „Kovos“ fondan ir Lite-
ratūros fondan ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neat-
liktų minėtyų uėdavimų, paduokit skundą Iėpildomamjam Komiteiui.

Siunėiant rankraėsius, paskirtus iėleisti LSS., ir su kitais spaudos literatiė-
kais reikalais, kreiptis prie archivarėjus J.O.ėirvydo

Uėsiraėydami laikraėtį „Kovą“ siųsdami prenumeratą už „Kovą“ ir su visais
kitais reikalais lytinėiaja „Kovą“, raėykit tiesjok „Kovos“ adrisa.

Sekr. P. Dubickas.

Visu atydai.

„KOVOS“ spaustuvėj yra spauzdinama visoki stam-
besni darbai, kaip tai knygos, konstitucijos, blankos ir
tt. ir tt. Darbas yra atliekamas gerai, greitai ir už vi-
siems prieinamą prekė.

Kurie tik turite kokį-nors spauzdinimo darbą, tuo-
jaus kreipkitės į «K-s» spaustuvę ir busite užganėdinti.

RAISTAS

Garsingoji ir labai pageldaujama knyga, jau iėėjo iš po
spaudos, lietuviėskoje kalboje. Ji paraėyta vieno iš geriausių
Amerikos raėtininkų.

Raistas teip žingeidi ir visoj pasaulėje reikalaujama,
kad jau iėsversta į 18-ką visokių kalbų. Mums tuom akyses-
nė, kaip Amerikonas apraėo lietuvius, nuo iėlipimo iš laivo
ir visą gyvenimą Amerikoje; vienų vargai, kitų lėbavimai
kaip zerkole perstatyta.

Perskaites Raista, geriau pažinsi Amerikos gyve-
nimą, ne kaip daug metų ėia gyvenęs, ir visų suktybių
paslaptis; kaip padaro apgavikai didelius pinigus, daug
kitrumo atrasi, jog nieks tave negalės prigauti.

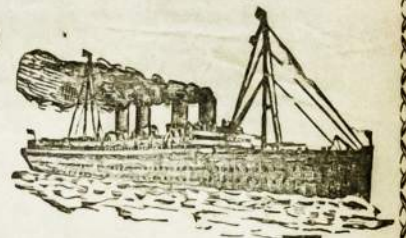
Raistas aiėskiai parodo, kaip kapitalistai barbariėskai
iėnaudoja ir apgaulinėja darbininkus, kaip suėaga jų mote-
ris, suardo šeimynų gyvenimą ir nustumia į paleistuvystę;
teipat kaip mėsos skerdinėčios, primaiėo visokių biaurybių
ir nuodijant žudo žmones.

Raistas didelė knyga ir nors daugiau prekuiuoja, bet
sumažėjus darbams, turint laiko ir žmonėms labai norint tą
knygą skaityt, tai nuleidau tik už **1 dol.**, paskui pabrangės.
Siunėiant pinigus adresuot:

J.NAUJOKAS,
Madison Sq. Sta. box 189, New York City.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviėska Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Iėmaino pinigus ir išsiunėia po gvarancija į visas ša-
lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geleėinkelių tikiety.

Parduodame geleėinkelių tikiety į visus miestus Jungtinų Valetijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Pirkit Farmas! Farmas!

Didžiausia Lietuviėska Kolonija Amerikoje, pavadinta **Nauja Lietu-
va**, kur jau apsigyvenę apie 40 lietuviėskų familijų. Kvieėiame jus, broliai, aplė-
skite miestus ir atėikite pas mus gyventi ant farmų, o nematysite blogų laikų. Pas
mus yra keli tukstanėiai akry geros žemės. Žemė yra: juodžemis, molis ir žvyras.
Parsiduoda po kiek akry kas nori, išmokėjimui per 10 metų. Iš angėto užmokėti
maėai tereikia. Netoli 3 geleėinkeliai ir portinis miestas Manestee, Mich. Prekė
žemės po \$ 10 akras. Pasiskubinkite pirkti, kad svetimtaučiai neispirktų. Kas no-
rite daugiau žinių, raėykite, arba, geriaus, atvažiuokite staėiai pas mus, o mės ap-
rodysime visus laukus dykai. Adrisas:

Antanas Kiedis,
Peacock, Lake County, Michigan.